

"El vostre país és un parany de guineu que combat amb la hiena i l'engany de la hiena que lluita contra el llop. És una partida d'escacs entre l'arquebisbe i el general. És un parell d'homes: l'un paga impostos i l'altre els cobra. Són uns esclaus que es creuen lliures tot i que llurs grillons rovellats sols han estat mudats per uns altres de ben lluents. El meu país és el jovent enfilant-se per cims de rocam. Vosaltres teniu el vostre país i jo el meu".

(Khalil Gibran, poeta libanès, s. XX).

**DÉU SALVE
EL NOSTRE
POBLE ! ! ! !**

L'ESTREL

de Mallorca

A.P.P.E.C.
ASSOCIACIÓ
DE PUBLICACIONS
PERIÒDIQUES
EN CATALÀ

ANY XVII. NÚMERO 380

1° DE FEBRER DE 1998

PREU: 200 PTS

Margalida Bauçà, presidenta; Tomàs Martínez, secretari i Antoni Ramis, tresorer, són els principals directius de l'Associació de Pares de l'Escola Pública de sant Jordi. Una escola catalana modèlica, però edificada en temps de la República, i per això ha de mester mà de mestre amb 65 anys de vida. Ara els construeixen una escola per als més petits, però se queixen que al "Ministerio de Madrid" no els han fet puta cas de com volien la construcció, que està molt malament al no disposar de pati per esbargiment dels infants. Esperen que amb el traspàs de competències la cosa s'arreglarà i que les autoritats els escoltaran més que fins ara.

Na Marta Canyelles a qui veim amb els seus clients, regenta l'Autoescola Fortí a la barriada de son Canals de Ciutat.

És una secció de l'alumnat amb la seva professora de la Guarderia Infantil Rin Tin Tin a la barriada dels Hostalets de Ciutat.

Per sant Antoni hi va haver beneïdes a sant Jordi. Va presidir les beneïdes el regidor Llabrés acompanyat dels presidents de les diferents associacions del poble. Moltíssims carrocs, i tot el poble prengué part a les solemnes beneïdes. Hi serem cavallistes d'arreu de la comarca de s'Arenal.

Festes de Sant Sebastià

El passat dia 15 de gener, l'Associació d'Amics de la Tercera Edat Bona Gent, va celebrar una gran festa-torrada, davant de la seva seu al carrer del Ferro de Santa Catalina.

Assistiren a la gran festa més de cinc-centes persones, totes associades a l'entitat catalinera, el president del Govern balear Jaume Mates, la consellera de presidència, Rosa Estaràs, el director general de la secció social, Miquel Àngel Martín i el director general de l'IBAS, Antoni Contestí.

Quan va arribar el president Jaume Mates amb el seu seguici, una banda de tambors i cornetes li donà la benvinguda, fent retronar tot l'Arravalde Santa Catalina. A continuació hi va haver ballsmallorquins, recital de gloses mallorquines i parlaments a càrrec de Pep Company (director) i Pere Felip (portaveu), Rosa Estaràs i Jaume Mates. Tots foren molt aplaudits.

La nota més simpàtica i molt mallorquina fou quan Jaume Mates, Rosa Estaràs, Miquel Àngel Martín, Antoni Contestí, Pere Felip i Pep Company entonaren la famosa cançó **Na Catalina de Plaça** amb allò de "tit tirurirurí, tirururí, cuec, cuec, cuec... cinc centes veus "joves" els respongueren.

Acte seguit, dins el fogueró se cremaren dos homes de bulto; Sant Antoni i el Dimoni. Hi hagué gran torrada de botifarrons, sobrassada, ventresca... vi avoler, i festa i sarau per llarg. La festa va acabar amb un ball d'aferrat amb música en viu, que va durar fins a la mala hora. Redacció Ω

Especial dedicat a
les barriades que confronten amb la
CARRETERA D'INCA DE CIUTAT
Si vos ha agradat, telefonau al **26 50 05**
i el vos enviarem cada quinze dies.

En Tomeu Quetgles fou un dels més aplaudits en el Concert de Cançó mallorquina celebrat amb motiu de les Festes de sant Sebastià a la Plaça del Rosari de Ciutat. En Tomeu ha esta la revelació d'enguany.

Fa 8 mesos que n'Aina Mª Lliteres de son Cervera regenta el **Bar Mallí** a la carretera d'Inca de Ciutat. Recomanava els entrepanes, el pa amb oli i els caragols.

Fa 9 anys que na Roser Voltes va obrir l'**Agència de Viatges Voltes** a son Gotleu. Recomanava l'escapada al Pirineu Català i a les montanyes de la Serra Nevada. A la fotografia amb les seves col·laboradores, dues d'elles filles seves.

SUMARI

- 2 **Foc i Fum**
T'adones amic
Els judokes de Cala Rajada s'adjudiquen la XIV "Edició del Trofeu Infantil de Judo"
- 3 **Història de Galícia (V)**
Solidaridade cos concelleiros do B.N.G.
1998
- 4 **Conselleria d'Educació**
L'esperit de Chiapas
Occitània, una nació silenciada (I II)
- 5 **Taula d'Aram**
Stop. Frontera. No passaran?
- 6 **L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part**
- 9 **La cursa mortífera imposada als pobles d'Àfrica**
Les mans al foc (XVI)
- 10 **Nota aclaratòria sobre el meu article "Catalunya pluriconfessional"**
Llibres que cal llegir
- 11 **Cronologia de la Història de Catalunya Plena (XVII)**
- 12 **Una utopia, la independència?**
- 14 **Petits anuncis**
- 15 **Ausiàs March, entre el centenari de la mort (1959) i el del naixement (1997)**
Un sagnant succés a la Gandia de 1940
P.S.C., escola de lladregots
- 16 **Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (III)**
Deutschland und/y España
- 17 **"Casas Regionales": Un càncer pels Països Catalans**
- 18 **La demostració científica de l'existència de Déu**
- 19 **La joventut**
Al Teatre Sans
A Cabrera
Cartes
- 20 **Les sectes**
El Mallorca a Primera Divisió
Es Gall

Foc i Fum

MATEU JOAN I FLORIT

* Una dona de 51 anys es troba en aquests moments ingressada a la Clínica Vilàs d'Eivissa després que el seu comany sentimental li donàs una bona pallissa. És la sisenavegada que n'Eduardo G. de 34 anys, natural de Carabanchel i que fa 2 anys que està a Eivissa apallissa a na Maria des que finalitzà la seva relació el passat mes d'octubre segons explicà la víctima. Na Maria Ferrer,

nascuda a Formentera i resident a Sant Antoni, havia denunciat en 5 ocasions dels seu ex-nuvi a la Guàrdia Civil. No obstant això aquest madrileny està en llibertat i pega.

* En Mateu Canals ha estat absolt del delict de defraudar dos cents milions i pico de pessetes a la Seguritat Social Espanyola a través d'una trama d'empreses que obrien i tancaven

sense abonar les corresponents quotes. En Mateu Canals és un conegut empresari de l'hostaleria arenalera.

* La revista S'Unió de

s'Arenal compleix enguany 10 anys. Tots els integrants d'aquesta revista, l'editor inclòs, eren col.laboradors de S'ARENAL, avui l'ESTEL DE MALLORCA, i la crearen escandalitzats pel nou rumb nacionalista que prenía la nostra revista arrel de l'entrada de col.laboradors son en Jaume Sastre i els seus amics. Tanmateix no hi hem sortit perdent: aleshores teníem 800 subscriptors i ara en tenim 3.500,

llavors teníem anunciants de la comarca arenalera, ara en tenim de tot Mallorca i de la Catalunya continental. Hem obert delegacions al Principat i al País Valencià. Es per això que ens congratulam en el desè aniversari de S'Unió de s'Arenal, el naixement de la qual ens va esperonar a eixamplar horitzons i estendre la nostra cobertura arreu de la nació catalana. Molts d'anys! Ω

T'adones amic

JAUME SIMONET I BORRÀS

De que som un poble on els espanyols han fet l'ullastre esbrancat per intentar de fer-nos desaparèixer culturalment, és un fet que ja ningú ho posa en dubte. És trist que, tenint una llengua pròpia, haguem de posar lleis per protegir-la dins ca nostra, davant la intolerància de l'envestida forastera.

L'amic Bartomeu Mestre ens recorda un fet, que jo voldria generalitzar, quan ens diu que ell dins la boca només n'hi té una de llengua, i que quan n'hi té dues no és per fer literatura. Ja

n'hi podeu donar de voltes, als Països Catalans només en tenim una de llengua, el català, i no en tenim cap altre. El foraster no és propi d'aquí i si voleu més proves mireu al diccionari "Català-Valencià-Balear" d'en "Alcover-Moll" la paraula "foraster" i jo vos ben promet que vos en dureu una molt bona idea de lo que vol dir "foraster".

T'adones, amic ?

T'adones, company, que a poc a poc ens van posant el futur a l'esquena.

T'adones, amic. T'adones, company, que ens el van robant cada dia que passa ; T'adones, amic. T'adones, company, que fa ja molts d'anys que ens amaguen la història i ens diuen que no en tenim, que la nostra és la d'ells. T'adones ... que hem de sortir al carrer junts, molts, com més millor, si no volem perdre-ho tot.

El poema de Raimon és d'una claredat que enlluerna. I és que cadascú ha de defensar la seva pròpia cultura. Això tan senzill és el que fan tots els governs del món que estimen el seu poble i la seva llengua, manco el nostre (perdoneu-me, volia dir el del P.P. Balear), fins i tot els espanyols

tenen lleis per protegir la seva llengua, com el decret del 17 d'octubre de 1997, en el que regula, entre d'altres coses, l'etiquetatge dels productes de cosmètica, i castiga com a falta greu que no estiguin escrits en castellà. La filosofia d'aquest decret és evitar que se puguin distribuir en el seu territori productes exclusivament en francès o anglès.

A les darreries del passat desembre, el parlament català va aprovar per 102 vots a favor, 25 en contra i 1 abstenció, la llei que regula i protegeix el català dins el Principat. Aquesta és una llei molt consensuada per la majoria de les forces polítiques catalanes, però, un tal "Quadras" a Barcelona, i un tal "Cascos" a Madrid, han procurat que això se sembli més a una cursa de some-

res que a un diàleg de persones. L'espanyol de Barcelona, en Vidal-Quadras, ja ha demanat desobediència lingüística fent honor a les lleis del "movimiento", tot i per a no moure res. L'espanyol de Madrid n'Alvarez-Cascos afirmant que la normativa és contrària a l'esperit de la llibertat i convivència. Com si ara i de cop i volta els nacionalistes (nacionales) espanyols haguessin descobert que en el món hi ha llibertats i convivències, quan ells, els espanyolistes de sempre, han fet, fan i faran el fetge per la boca per retallar les nostres llibertats i imposar-nos les seves convivències.

I és que, ho he pensat bé i no ho acabo d'entendre, a no ser que sigui que el Senyor Cascos porti els Alvarez girats de peu. Ω

Ferreres a El Periodico

Especialitat en injecció, carburació i posades a punt de motors

C/. Cardenal Despuig n.º 10 - Tel. 24 01 62 - Fax 27 99 77 - 07008 Palma

Al Teatre Sans, s'hi representa, de dijous a diumenge, amb grans èxits de públic: LA FAMILIA SANS. Si encara no l'heu vista, no vos la perdeu. És terroríficament divertida. Perquè ho vegeu, la por en haver-la vista, no és res.

Conviden a té o cafè i a una copa de cava, a més de poder gaudir de temes musicals en directe interpretats pels mateixos autors. Per a més informació i reserves. Telf 071 727166. C/Can Sans, 5 Ciutat. En Vicenç de Son Rapinya. Ω

1998

Enguany, el 1998, en farà cent que Cuba i Puerto Rico s'independitzaren d'Espanya, i d'això hauríem de fer-ne un motiu de joia i celebració, ni que només fos per contrarestar les doloroses commemoracions que faran els amargats espanyols mirant el fet des de l'altra banda... i volent resquitar de la pèrdua colonial amb nosaltres, els catalans. I és que no saben estar-se sense dominar ningú.

La llàstima és que serem els darrers en treure'ns aquesta dominació espanyola de sobre, com també som, sense sortir d'Europa, de les darreres nacions europees constatables que encara no tenim estat propi. I això que ja el tinguerem, perquè forem, en temps d'independència, la primera potència militar, comercial i, en alguns aspectes, cultural de la Mediterrània.

Què se n'ha fet de l'empenta i la creativitat dels catalans, esmerçades pobrament en fer-se un lloquet en el "ruedo ibèric"? Sempre mirant a un ponent estèril i esterilitzador, quan el nostre món és el mar, les illes, les costes de l'altra riba, la Provença, la Toscana... Allà portàvem i d'allà ens venia un flux cultural i comercial enriquidor, del qual també es beneficiaven els carpetovetò-

nics. Altrament, avui, cada vegada estem més contaminats de la irracionalitat hispànica, del sadomasoquisme ibèric, d'aquella mentalitat que avantposa la mortificació al gaudi, la intolerància a la llibertat, la supertició a la ciència, l'espasa a la falç, el subsidi al treball, la mort a la vida.

Una gran part de la responsabilitat d'aquesta pesta ideològica que ens anihila, la tenen els polítics i intel·lectuals autonomistes, que no viuen en altra pretensió que la de tenir un tros d'ombra sota l'arbre de la monarquia espanyola, aquell mateix arbre, corcat, que un representat genuí del poble català, Francesc Macià, ja va arrencar una vegada. Quina pobresa d'esperit, entre sa plana, les mates i el pujolar! Quin destí més indigne dels catalans que es desfan per Espanya i malmeten la potencialitat que té la nostra terra i la nostra gent! Si poguessim dedicar les nostres forces a produir i crear condicions de llibertat social i nacional, sense haver de suportar constantment la llosa espanyola que amenaça d'esclafar-nos, potser els catalans i les catalanes tonaríem a formar una pàtria culta, lliure, rica, desvetllada i feliç. Josep Guita. La Bruixola. Ω

Història de Galícia (V)

Com a la resta de la nacions de l'Estat espanyol la repressió va ser molt dura especialment per els galleguistes. El Partit Gallec format per nuclis intel·lectuals a la immediata postguerra-, no va participar en les guerrilles encara que sí ho varen fer molts dels seus membres amb caràcter individual.

L'any 1940 se celebrà la primera Assemblea del partit Gallec, tres més tard aquest partit convoca a Santiago el PCE, el PSOE, la CNT i el grup d'independents de l'antiga Esquerra Republicana. D'aquesta reunió surt el Front Popular de Galícia al mateix temps que es nomenava el dirigent nacionalista Castelao com a ministre de la República a l'exili, lloc que ocuparà fins l'any 1946.

Amb la victòria dels aliats i l'abandó, per part d'aquests, de l'esperat suport a la Resistència Democràtica de l'Estat espanyol, sobrevé un gran desànim i l'oposició al règim de Franco coneix una fragmentació considerable. Amb les noves circumstàncies, el Partit Gallec abandona l'acció política i inicia l'activitat cultural; les Edicions Galaxia a Vigo és una mostra d'aquest canvi d'estratègia. Tretze anys més tard, el 1963, el Consell de Joves (Consello da Mocidade) inicià una nova etapa incorporant la nova generació de nacionalistes. Aquests plantegen la necessitat de construir de nou el partit dels galleguistes. En aquest procés intervingueren dues tendències molt marcades; per un cantó els partidaris d'una Galícia socialista i nacionalment lliure, i per un altre els que des d'una perspectiva regionalista reivindicaven l'articulació federal de l'Estat espanyol i la integració a Europa. Les contradiccions internes entre aquests dos grups destrueixen el Consello i orienten les seves activitats vers la creació de partits polítics. Per l'ala esquerra sorgeix la Unió del Poble Gallec (UPG) i els moderats, conformen el Partit Socialista Gallec i la Democràcia Cristiana Gallega. D'aquests tres

partits, només UPG reivindicarà amb claredat el caràcter nacional de Galícia; el PSG i la Democràcia Cristiana Gallega centraran els seus plantejaments nacionals en opcions federals i autonòmiques.

La UPG va ser fundada el 25 de juliol de 1964 a Santiago per grups de militants procedents del PCE, del Partit Gallec, de la Federació de Joventuts Galleguistes (joventuts del Partit Gallec). El nucli principal era l'ala esquerra del Consello da Mocidade. A partir de l'any 1971 la UPG ha evolucionat cap a postures més radicals fins a proclamar-se partidaris del marxisme-leninisme i embrió del futur partit comunista galleg. La UPG és un partit independentista que proclama la secessió de Galícia de l'Estat espanyol i propugna, a llarg termini, la República Democràtico-Popular Gallega, dirigida pel proletariat i el seu partit. A nivell d'Estat, manté contactes amb ETA, d'Euskadi, i el PSAN-P, Partit d'Alliberament Nacional-Provisional dels Països Catalans; a nivell internacional és signatari de la Carta de Brest conjuntament amb la Unió Democràtica Bretona, l'IRA-Oficial, Herriko Alderqui Sozialista del País Basc, País de Gal·les Roig, Esquerra Catalana dels Treballadors de la Catalunya Nord i el PSAN-P. L'organ central de la UPG és la revista "Terra e Tempo". Aquest partit també posseeix nombroses plataformes: Els Estudiants Revolucionaris Gallegos creat el 1973 i animat per la publicació "Lume"; la Unió de Treballadors de l'Ensenyament Gallec (UTEG), que publica "Xalento"; el Sindicat d'Obrers Gallec, creat el 1975 i que publica "Eixo"; les Comissions Pageses, creades el 1973, i que publiquen "Fouce"; el Front Cultural Gallec que publica la revista "Irmandinho" i finalment, la Germandade Democràtica Gallega (Irmandade Democràtica Galega) que és l'organització del gallegos immigrants i que publica "O Mallo". En aquests plataformes sectorials hi militen inde-

pendents i fins i tot militants d'altres partits, encara que de fet estiguin sota la influència de la UPG.

Amb la creació de la Junta Democràtica d'Espanya, la UPG llança l'Assemblea Nacional Popular Gallega (ANPG) com alternativa a aquest organisme "espanyolista". En aquesta assemblea hi són inclosos tots els independentistes galleguistes a títol individual que acceptin els seus punts mínims. L'ANPG té una gran influència sobretot en el món rural de Galícia. En el nivell de les plataformes unitàries galleguistes cal citar el Consell de Forces Polítiques Gallegues, organisme conformat pel Partit Socialista Gallec, el Partit Socialdemocràta Gallec, la UPG, el Partit Carlí de Galícia i el Moviment Comunistes de Galícia. Els punts fonamentals del Consello són: La lliure autodeterminació del poble gallec, la instauració d'un govern gallec propi, les llibertats democràtiques, adopció de mesures econòmiques, polítiques, socials i culturals que afavoreixin els interessos de les classes treballadores i el poble gallec en general, el reconeixement oficial de la llengua gallega i la nova articulació de l'Estat espanyol.

El Partit Socialista Gallec va néixer el 1965 amb un caràcter bastant moderat tant socialment com nacional. El 1972 radicalitzà les seves postures, fins que el 1974 es defineix com a marxista i reconeix formalment el caràcter nacional de Galícia. Aquest partit formava part de la Conferència Socialista Ibèrica i actualment de la Federació de Partits Socialistes.

A part d'aquests partits clarament galleguistes hi ha el Partit Comunista de Galícia. Les Comissions Obreres, fortament influenciades pel PCE varen adquirir gran força durant les vagues obreres de Vigo i el Ferrol (1972). Com arreu de l'Estat espanyol també existeixen a Galícia partits d'àmbit estatal: PSOE i PP que tots coteixem. Fi del serial. Ω

Galícia

Solidaridade cos concelheiros do B.N.G.

AMI quere mostrar o seu apoio a Henrique Telho e Mário Lopes, concelheiros nacionalistas, que foron julgados acusados de causar desperfeitos quando retiraron as plantas que formavam o "L" (de La Coruña) situado nos jardins à entrada da cidade. A sentença ratificou os dous dias de arresto e a multa de mil pesos que pediu o fiscal.

Telho e Lopes quitaron as plantas porque o topónimo da cidade nom leva essa letra (tampoco leva "ñ", però em fim...) e o fixerom

para cumprir a lei de normalizaçom lingüística.

Com tudo isto AMI nom esquece que Telho e Lopes nom fixerom mais que seguir a iniciativa de dous moços que sem estar respaldados por um cargo ou partido político nengum tomarom a decisom de fazer cumprir a lei pola sua conta e risco. O valance para eles foi muito mais negativo: detençom, malos tratos por parte da policia municipal, acusaçom de vandalismo e "terrorismo" por parte dos meios de comunicaçom espanhois

(tudos) e multa muito superior.

ENCADEAMENTO

O passado mes, varias personas das Juntas Galegas pola Amnistia (JUGA) e militantes de AMI encadearom-se na embaixada espanhola em Lisboa para assim reivindicar o traslado dos presos independentistas a Galiza e denunciar ao Estado Espanhol por non cumprir o Combenio Europeo para a Proteçom dos Dreitos Humanos reflejados na Constituçom Espanhola. Ω

Taula d'Aram

En Ludwig WITTGENSTEIN, El carreró positivista (III)

EN JOAN QUETGLES, PROFESSOR DE FILOSOFIA

El Positivisme Lògic és un carreró sense sortida per que no té propostes de praxi, ni individual ni social. En darrer terme, com a resposta a un tema conflictiu, els positivistes ens remeten a la Ciència. Fan un discurs de Filosofia, on proposen substituir la Filosofia per la Ciència. És una declaració de renúncia a intervenir als esdeveniments del Món. En expressions d'En Wittgenstein, *Diari Secret*, "No depenguis del món exterior, i llavors no hauràs de témer allò que hi succeeixi. [...] És més fàcil ésser independent de les coses que de les persones. ¡Però també s'ha de poder aconseguir això!", 4.11.1914. Són pensaments del jove Wittgenstein que manté ocults, que no publicarà mai, que no es planteja al seu discurs filosòfic oficial. Al front de guerra, anota emocions extremes com aquesta: "...i m'hauré de llevar la vida. He patit turments infernals. I, de totes maneres, tan seductora me resultava la imatge de la vida, que voldria tornar a viure. Solament prendré la metzina quan decididament vulgui enverinar-me", *Diari Secret*, 28.3.1916.

És la contradicció més violenta dels positivistes lògics. Per una banda, fan un discurs que elimina la Filosofia, però, alhora, cada un d'ells, personalment, desplega una praxi concreta. Hem d'en-

tendre, per tant, que elaboren una filosofia personal privada que mantenen oculta.

Taula d'Aram: No s'hi val remetre a la Ciència els infinits conflictes dels humans! A cada situació, davant cada conflicte l'individu es veu impel·lit a prendre una resolució immediata. Pot decidir inhibir-se, però, en qualsevol cas, ha de prendre una decisió.

En Wittgenstein assenyala els mals usos de llenguatge de la Metafísica i de l'Ètica. El Positivisme repeteix una vegada i una altra la impossibilitat de la Metafísica com a Ciència. En matèria de religió es declaren agnòstics. Seguint a Hume, remeten els miracles a una investigació científica. Però, fetes les seves anàlisis, no tenen res a dir sobre les religions i les esglésies. La seva posició és de no bel·ligerància. Amb paraules de Wittgenstein, "...és un testimoni de la tendència de l'esperit humà que jo personalment no puc sinó respectar profundament i per res del món ridiculitzaria.", *Conferència sobre Ètica*, escrita al voltant de 1930.

Posem que les seves anàlisis de llenguatge siguin correctes. Posem que, al llarg de la Història, els filòsofs hagin fet una mal ús del llenguatge. Donem per suposada la inconsistència de la Teologia. Feta l'anàlisi, els positivistes tanquen el cas, però, precisament, aquesta

tanca és la tanca del carreró. El positivisme no diu - no vol dir - res sobre la significació històrica d'un moviment religiós, filosòfic, ideològic, cultural, etc. En Marx posa totes les filosofies i religions dins el mateix sac de l'alienació, però en tot moment argumenta i explica quina ha estat - i és - la funció de les ideologies. Interpreta el Cel dels cristians com un reflex ideal i invertit de l'infern real de les classes oprimides i dels esclaus dins l'Imperi Romà. El positivisme també fa un sol sac, però renuncia a fer una teoria que expliqui la gènesi i l'ocàs de les ideologies.

En tot cas, el Positivisme ens remet a la Ciència, però la Ciència - les diverses ciències positives - no té al seu abast instruments per a decidir o orientar la praxi dels humans. Per posar un exemple, si demanen un informe a la Biologia sobre si un fètus humà de tres mesos és una persona o no, la resposta és: "és un embrió humà de tres mesos". No pot dir res més (En aquest cas, sobre si l'avortament és lícit o no, la posició coherent d'un positivista lògic és l'abstenció).

Taula d'Aram. La Ciència dona informació sobre el Món, però no pot "valorar" el Món. El positivisme lògic cau ell mateix dins la trampa de la tautologia que tant critica. Per valoracions sobre el Món no és una tasca científica, cert, però

l'individu humà no solament fa valoracions, sinó que es veu obligat a fer-les. La contraposició entre Ciència i Ètica és un plantejament que ens duu a la paradoxa positivista: l'activitat humana ideal seria la inacció, l'immobilisme total.

Un altre dels grans pecats mortals del Positivisme rau en que estableix una perversa analogia entre la bonesa de la Ciència - que és quasi unànimement compartida - i la bonesa moral i intel·lectual dels homes de ciència. Com a conseqüència, l'hegemonia del "carreró" esdevé una llosa (Aquest és un tema que hauré de tractar en un altre escrit on intentaré mostrar quina és l'analogia perversa, i quins són els patiments inútils i contraproduents de la llosa positivista. Realment és una llosa que ens aixafa).

La ideologia derivada del Positivisme reforça els Poders establerts de tot tipus. El P. ofereix una mena de blindatge ideològic que justifica tota mena d'opressions i d'injustícies. En Wittgenstein és presentat com a model de savi positivista lògic; ell mateix es declara respectuós de les diverses corrents ètiques i religioses. Sí, ho hem de donar per suposat: de preclara intel·ligència, generós, no competitiu, tolerant, pacifista, interessat amb l'experiment socialista a Rússia... Però ell mateix es situa al carreró i haurà de patir la llosa positivista. Les contradiccions

d'En Wittgenstein són una mostra de les del Positivisme en general. Era pacifista, però va anar a la guerra i no va aixecar la veu contra els militaristes. Era d'origen jueu i segur que va patir agressions racistes, però va decidir inhibir-se. Quan l'ombra de la tragèdia planava sobre Europa central, ell va fer les maletes i es traslladà a Anglaterra amb els seus amics anglesos, com si no passés res, sense fer cap manifest públic, sense ingressar a cap comitè anti-feixista, com si no fos d'aquest Món. Ell, al moments d'angoixa, si de cas, s'escapolia a Noruega amb un amic seu estimat.

Al liquidar la Filosofia, el Positivisme estimula l'atreviment dels científics (La major part dels científics accepten de molt bon grat els postulats positivistes). El matemàtic i el físic es troben moralment i intel·lectualment preparats per donar resposta a una diversitat de problemes del nostre temps. La perversió rau en que el matemàtic es considera autoritzat - és a dir, que és una autoritat - per aplicar la seva intel·ligència a àmbits que no són competència de les Matemàtiques. Greu error, perquè ni tan sols l'ordenació dels estudis de Matemàtiques ha de ser competència dels matemàtics. La posició congruent seria fer veure que les ciències matemàtiques no tenen res a dir sobre els programes d'ensenyament de les matemàtiques. Ω

Stop. Frontera. No passaran?

BLANCAFLOR

Fa un parell de mesos que l'honorable Jordi Pujol ens feia saber que no havíem d'esperar cap tipus d'ajuda política des del Principat - supòs que volia dir mentres ell seguesqui essent-ne president-, que a ca nostra ens ho hem de fer nosaltres mateixos, i punt.

Quan els conservadors com l'honorable Pujol s'omplen la boca amb la paraula família sembla que oblidin les obligacions morals derivades del parentiu. Els psicòlegs parlen de "familisme amorat" per explicar les relacions socials que es donen a Sicília (i a Mallorca, però això ja és per a un altre article), on l'ajuda mútua és paral·lela als beneficis mutus en funció de les pròpies necessitats.

Que si compartim la mateixa llengua, que si les arrels culturals entre

Mallorca i el Principat són comunes, que... I n'hi ha un munt que cauen en el parany!

Salvador Cardús, un intel·lectual lúcid com pocs, ha fet una anàlisi demoledora d'aquest discurs a la cloenda del Congrés de Cultura: Si des dels àmbits nacionalistes del Principat pròxims a CiU o bé el PI es dona suport a la nova llei sobre l'ús del català que segurament s'aprovarà és perquè els principatins estan ben tranquils i el xiulet de les bales encara els arriba fluixet...des de la distància. El suport del PSC o d'IC és comprensible des de la seva perspectiva espanyolitzadora.

El conflicte ara es viu al País Valencià de forma intensa. Les trinxeres valencianes, emperò, no han pogut deturar el primer atac frontal de l'enemic: el president Zaplana va

aconseguir igualar la celebració dels emblemàtics premis Octubre.

Assetjada la primera línia de combat, entra en joc la segona línia defensiva, la nostra, la de les illes Balears i Pitüses, amb Mallorca com a referent simbòlic amb motius dels premis 31 de desembre atorgats per l'Obra Cultural Balear. El desplegament mediàtic servirà per tranquil·litzar molts de principatins panxacontents que veuran la seva llengua i la seva cultura des d'una posició còmoda. Nosaltres tenim bastants blaveros, els valencians en tenen un munt, però els principatins blaveros són majoria, amb la connivència, amb la complicitat de CiU i el PI, amb el seu suport a una llei sobre la llengua que no podrien acceptar de cap de les maneres si no pensassin només en ells mateixos (una part de la família) i intentassin contentar-se amb la nostra lluita solitària, amb unes palmadetes a l'esquena del President Pujol.

Al l'honorable Jordi Pujol li feia nosa Aleix Vidal-Quadres i el va fer

treure del seu camp de visió, però no ha pogut evitar un vot contrari del PP a la llei del català. Ha pactat amb el PSOE i el PP a Madrid sense posar mai damunt la taula el tema vital de la unitat de la llengua, vital per a tots els catalanoparlants, ja que l'ensorrament de la resistència al País Valencià i a les illes Balears i Pitüses suposaria per al Principat passar a primera línia del conflicte, amb la qual cosa només quedaria tancar amb pany i clau i deixar apagat el llum.

La voluntat anihiladora de Zaplana i de Matas respon a les mateixes estratègies que ja assenyala Valentí Almirall a "Lo Catalanisme" el 1886: "la llengua no és pas el més important element de la personalitat d'un poble [...però] és el més visible" i per això "van desterrar la nostra llengua del que era oficial" i "van idear la conspiració del silenci".

No puc estar plenament satisfet amb la vetlada dels premis 31 de desembre, perquè el seu èxit duu la nota tràgica de la ferida dels premis Octubre i no crec que sigui motiu

de glòria una victòria per a una llengua i una cultura que es sustenta en part en una derrota prèvia de la mateixa llengua i la mateixa cultura.

De tota manera, som optimista en el sentit de considerar que cada vegada som més a prop d'aconseguir arribar a actuacions unitàries, de recuperar políticament la idea que tots estam dins la trajectòria de les bales. Valentí Almirall escrivia que "Allí on hi ha diversos pobles, no hi ha cap uniformitat". Si hi existeix, pot assegurar-se que és filla de la impotència i producte de la tirania". Esperanza Aguirre representa l'homogeneïtzació, la tirania, però nosaltres no podem representar la cara de la impotència i morir lentament d'inanició.

Alternativa per Mallorca, posem per cas, ha sorgit gràcies a la nova formulació de la pregunta "De qui sou?", substituïda per "Sou dels nostres?". La resposta és evident: el conjunt és molt més que la suma dels subconjunts - amb perdó dels matemàtics. Ω

L'antifranquisme a Mallorca (1950-1970). IV part

1978: el PSM i la consolidació del nacionalisme mallorquí d'esquerres (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI, ESCRIPTOR

La unitat del PSM amb els comunistes (OEC). Desembre de 1978.

Amb l'enfortiment del PSM arran del Congrés d'unitat amb la majoria d'agrupacions d'OEC (IV Congrés del PSM), la histèria dels sectors reaccionaris de la nostra societat (incloent-hi segons quins partits d'esquerra) s'anà accentuant. S'ha de tenir en compte que per aquelles alçades (anys 76, 77, 78) el PSM havia sofert diverses sotragades que havien posat la seva existència en perill. Hi hagué una greu crisi l'any 1976 entre dreta i esquerra a l'interior del partit. Finalment, amb la sortida d'elements sense ideologia definida (de no ser estar al costat del poder, qualsevol poder) del tipus Celestí Alomar, Josep M. del Hoyo, etc, es pogué arribar fins a la crisi del 77, la més greu, la que s'esdevingué amb l'intent de personatges com en Paco Obrador, n'Antoni Tarabini, etc, de portar el PSM dins el cau de la socialdemocràcia espanyola (el PSOE).

Quan el secretariat polític del PSM va fer pública la famosa "proposta de Convergència" (vegeu *Mallorca Socialista*, núm. 3 d'abril de 1978, pàg. 1) desarmà qualsevol nova provatura de desvirtuar l'esperit d'esquerres i autènticament nacionalista del partit. La proposta d'unitat amb altres col·lectius d'esquerra i nacionalistes deia en els seus punts més importants que la futura unitat entre el nacionalisme i el socialisme es faria (o no es faria) damunt les bases següents: "1) Acceptació del socialisme autogestionari com objectiu i utilització del marxisme com a mètode d'anàlisi de la societat.

2) Reconeixement de la lluita de classes com a eix fonamental de la transformació social.

3) Refús explícit de la socialdemocràcia com a instrument reproductor del sistema capitalista" I, en el punt 5è s'exigia igualment "el reconeixement del dret a l'autodeterminació de les nacionalitats i del pobles [que integren l'Estat espanyol]". En el punt 8è es feia referència a "l'urgent reconeixement dels Països Catalans com a marc de la nostra nacio-

nalitat", i en el punt 9 (en un nova crítica a la Constitució pactada d'esquena del poble entre burgesos, franquistes i forces obreres reformistes) es demanava "La defensa i impulsió del dret a la Federació del poder autonòmic de les Illes amb els de Catalunya i el País Valencià" (punt expressament prohibit en la Constitució espanyola). El carrillisme illenc no estava per a anar bastint la nostra nacionalitat (els Països Catalans); i dirigents del P"CE del tipus Ignasi Ribas, Antoni M. Thomàs, Pep Vilchez i altres de semblants, ja des de l'any 1975 (i abans!) maldaven contra el nacionalisme d'esquerres, criminalitzant l'esquerra revolucionària.

Ignasi Ribas (aleshores dirigent carrillista) deia a Llorenç Capellà (entrevista apareguda en el llibre *Les ideologies polítiques a Mallorca*, pàg. 164): "Sols admet la fórmula de Països Catalans, com a concepte històric i cultural, perquè no suposa altra cosa que una postura d'avantguardes intel·lectuals desconnectada de la realitat popular"(!).

"Hi hagué moltíssims intents per part del PSOE per neutralitzar-nos" (Sebastià Serra)

Què tenia a veure aquest tipus de partit (el PSM del 77-78) amb les renúncies que des de feia dècades practicava la direcció del carrillisme (P"CE)? El carrillisme illenc i estatal no solament havia renunciat al trencament revolucionari (l'any 1956 ja havia teoritzat "la reconciliació nacional" amb els assassins dels pobles de l'Estat), sinó que en temps de la transició abandonaria la lluita per la República, pel socialisme, pel marxisme revolucionari, pel dret d'autodeterminació de les nacionalitats... Era vergonyós copsar dia a dia tanta claudicació davant la burgesia i el feixisme!

Era evident, per tant, que aquest tipus de partit nacionalista, esquerrà, republicà, antiborbònic, socialista conseqüent (és a dir, el PSM), molestava als oportunistes de tota mena (i als poders fàctics de les Illes i de l'Estat). D'aquí les campanyes i prova-

IV Congrés del PSM. Els dies 15, 16 i 17 de desembre de 1978 fou elegida la nova executiva del PSM sorgida del procés d'unitat de la majoria del comunisme illenc (OEC-Col·lectiu nacionalista i socialista) amb el socialisme autogestionari i el nacionalisme d'esquerres del PSM. Sebastià Serra, Miquel López Crespí, Eberhard Grosske i Guillem Coll formaven part de la direcció.

tures per a desvirtuar la seva radicalitat.

El cert era que el partit (desembre de 1978) s'havia consolidat, i el PSOE (malgrat totes les provatures que feren) no pogué fer-hi res i s'hagué de consolar pegant potadetes i esperant temps millors (cal recordar que més endavant hi hagué les sortides dels Armengol i de Damià Ferra-Pons, que causaren un cert rebombori i escàndol entre els nacionalistes conseqüents).

Com el mateix Sebastià Serra recorda (vegeu "Entrevista a fons a Sebastià Serra i Busquets per Miquel Payeres" pàg. 43 del fulletó de propaganda electoral del PSM *Palma*,

entre la realitat i la il·lusió, Edicions Cort, 1995): "Hi hagué moltíssims intents per part del PSOE de neutralitzar-nos. Record molt bé diversos viatges a Palma d'importants càrrecs del PSOE per a convèncer-nos d'entrar a formar part del seu partit. Eren moments en què el PSOE olorava el poder i necessitava quadres. Hi va haver companys que optaren per aquesta via, convençuts que es podia fer molt més des d'un partit d'àmbit estatal i amb opció de poder que no des d'un partit d'esquerra nacionalista. Antoni Tarabini, Francesc Obrador... són alguns dels companys, i amics, que decidiren fer la passa cap el PSOE

Altres dirigents del nacionalisme esquerrà mallorquí que provenien del comunisme (OEC) eren Maria Duran, el responsable de barris de l'OEC i primer regidor del PSM a l'Ajuntament de Ciutat, Jaume Obrador i l'exbatlle nacionalista d'Esportles, Pere Tries.

aquells anys". Seguidament el periodista li demana:

"-I a vostè no el volgueren?"

"-Ja, ja [respon Sebastià Serra]... no sé si em varen voler o no. Hi hagué contactes i certs oferiments un tant difusos, però jo sempre vaig tenir clar que la lluita política havia de plantejar-se des de Mallorca. Per això era, i som, nacionalista. Sé que hi ha companys que entraren en el PSOE que se segueixen qualificant de nacionalistes. Però en fi, un nacionalista dins un partit centralista no sol canviar el partit, ans al contrari, el partit el sol canviar a ell, com ha passat a molts".

El IV Congrés del PSM: una victòria damunt les forces reaccionàries que volien la nostra desaparició

En el moment que analitzam, és a dir, en el mes de desembre de 1978, la unitat del PSM amb la majoria de l'OEC contribuí -i molt!- a consolidar el projecte de nacionalisme i socialisme autogestionari (no burocràtic) illenc. En el número 8 de *Mallorca Socialista* (pàg. 5), en un article sense signar, vaig escriure, celebrant aquesta victòria damunt les forces reaccionàries que volien la nostra desaparició:

"Els dies 15, 16 i 17 de desembre passats va tenir lloc a Inca la primera part del nostre IV Congrés. Amb la realització d'aquest congrés finia també el procés de convergència del PSM-PSI amb el Col·lectiu Socialista [l'OEC] que d'ençà fa un parell de mesos ha estat treballant amb el partit a través d'unes Comissions conjuntes encarregades d'elaborar les ponències a debatre en el congrés.

'En resum podríem dir que quedava consolidada a través de la ponència 'El nostre nacionalisme' la posició històrica del nostre partit quant a la seva autonomia absoluta de polítiques alienes a la nostra realitat i la nostra tasca urgent i imperiosa de

L'ANTIFRANQUISME A MALLORCA (1950-1970) IV part

de M. López Crespí

Cada quinze dies a L'ESTEL de Mallorca (d'agost del 1997 fins a l'agost del 1998)

Per demanar números endarrerits, telefona al 26 50 05

EP!!

PARES, EDUCAU-ME EN CATALÀ, A MALLORCA HI HA EL MEU FUTUR

Inca. Cantonada dels carrers Bisbe Llopart-Jaume Armengol. En el primer pis hi havia el local dels comunistes de les Illes (OEC) on tengué lloc el Congrés d'Unitat (IV Congrés) entre la majoria de l'OEC i el PSM.

reconstrucció nacional en el marc de la futura nacionalitat per la qual lluitam: la lliure federació dels Països Catalans. La ponència recollia de forma clara i inequívoca, davant certes posicions pseudonacionalistes, que a Mallorca i les nostres Illes - com a la resta dels Països Catalans -, les úniques classes interessades objectivament en el nostre alliberament nacional i de classe són el poble treballador i les classes populars explotades pel capitalisme.

Quant al tipus de partit, les aportacions creatives dels militants i les esmenes a incloure [en les resolucions finals] varen anar enfocades a reforçar cada vegada més el seu caràcter eminentment democràtic i no substitutista del paper protagonista del poble treballador mallorquí, reconeixent expressament el dret a l'existència de tendències i corrents d'opinió als estatuts. Al mateix temps que que-

dava garantit el seu caràcter marxista no dogmàtic es varen incloure nombrosos punts quant al seu reforçament polític, ideològic i organitzatiu a fi de no convertir el partit -com ho són molts en aquests moments- en una simple maquinària electoral sinó en un instrument eficient i útil per a la tasca del nostre alliberament".

Obrir el camí envers una societat igualitària, sense explotació de l'home per l'home

"Igualment fructífer va ésser el debat i l'aprofundiment de la nostra via cap al socialisme i a la societat sense classes. Partint dels resultats de la nostra III Assemblea, amb la nostra clara delimitació enfront la socialdemocràcia -II Internacional- que tan sols es proposa reformar el capitalisme però no substituir-lo per la societat socialista, els aprofundiments estratègics varen ésser impor-

tantíssims... La seva assumpció serà la garantia que el fi perquè el PSM-PSI lluita no és un paper banyat per a guardar al calaix, sinó la guia que, concretada en cada programa sectorial, ens mena a l'objectiu del socialisme autogestionari i la societat sense classes.

Partint del punt que en el nostre socialisme autogestionari el protagonisme el té el poble treballador i no els partits que tendeixen a substituir la seva tasca, els punts més debatuts al Congrés foren els referents al Poder dels Treballadors, la participació dins els aparells de l'Estat burgès i les tasques a realitzar dins ells pels socialistes; el contingut concret del poder dels treballadors dins el socialisme autogestionari; les llibertats totals per al poble dins del socialisme autogestionari; la lluita [del poble] per un nou model de vida quotidiana diferent de la que ofereix el consumisme i la ideologia burgesa; i, finalment, la concreció de les tasques de l'internacionalisme dels treballadors i nacionalitats oprimides.

Les ponències, una vegada debatudes a fons, foren aprovades totalment per tots els delegats. Així mateix, el Congrés va nomenar la nova executiva del partit, composta per: Sebastià Serra (secretari polític); Eberhard Grosske (relacions exteriors); Joan Perelló (cultura); Pep Bernat (moviment obrer); Jaume Obrador (moviment ciutadà); M. López Crespí (formació); Margalida Bujosa (dona); Joan Mesquida (joventut); Jaume Montcades (propaganda); Rafel Oliver (Mallorca Socialista); J. A. Adrover (pagesia); Paco Mengod (organització)".

La revista Mallorca Socialista: la millor publicació que l'esquerra i el nacionalisme han tengut mai

Funció prioritària era la consolidació i ampliació de la venda i subscripcions de Mallorca Socialista, la revista del PSM, que en l'època de què parlam era la publicació més important, més coherent i amb més influència de tota l'esquerra nacionalista de les Illes. Es decidí que cada militant del PSM hauria de fer un mínim de cinc subscripcions de la revista (l'objectiu s'aconseguí de

seguida, tal era l'esperit de lluita sorgit a ran del IV Congrés!). En Rafel Oliver, que havia estat l'ànima de la publicació en els temps més difícils, quan semblava que el partit desapareixeria engolida pel reformisme i la socialdemocràcia, continuava, en premi als seus esforços, com a coordinador i, podríem dir, màxim responsable de la seva edició.

Fou nomenat igualment, un Consell de Redacció (un comissariat que, per sort, mai no va haver de fer valer la seva autoritat, ni molt manco) format per Damià Pons Pons, Joan Perelló Ginard i Miquel López Crespí. Que jo recordi, en el temps que vaig estar al capdamunt de la publicació -juntament amb els companys abans esmentats- mai vàrem haver d'impedir la publicació de cap article ni, tot s'ha de dir, mai ens arribà, des de la nova executiva sorgida del IV Congrés, cap "suggerència" en contra de tal o tal col·laborador. La democràcia, la llibertat d'opinió -dins la línia del nacionalisme d'esquerra- sempre va ser total i absoluta.

Mallorca Socialista arreplega l'equip d'intel·lectuals d'esquerra i nacionalistes més importants del moment. Basti llegir els seus noms per a copsar la importància de la publicació. Es tractava dels companys i companyes: Joan Adrover, Miquel Adrover, I. Alomar, Jaume Armengol (que després ens abandonaria per a anar a militar en el PSOE), Daniel Bastida, Josep Bernat, Margalida Bujosa, Llorenç Capellà, Rafel Capó, Joanot Colom, Guillem Coll, Jaume Corbera, Assumpció Cortés, Joana M. Fiol, Climent Garau, Eberhard Grosske, Pere Jofre, Miquel Llambies, Josep M. Llopart de la Peña, Joan Mesquida, Llorenç Mora, Jaume Morey, Andreu Murillo, Biel Oliver, Jaume Obrador, Guillem Pomar, Damià Ferrà-Pons (que també aniria al PSOE), Pere Sampol, Antoni Serra, Sebastià Serra, Jaume Sureda, Joan Tortella, Francesc Trobat i Jaume Vidal. Les fotografies eren responsabilitat de Pere Escales. Teníem la redacció i administració en el carrer del Temple, núm. 7, i s'imprimia a Editora Balear amb dipòsit legal PM-511-77. Ω

Na Joana Fuster i el seu fill Lluís regenten des de l'any 1940 la Botiga Mafort a la barriada dels Hostalets de Ciutat.

Fa 50 anys que n'Amadeu Teide de la Soledat regenta el Taller Teide a la barriada des Pont des Tren de Ciutat. Arregla tot tipus de panys i forrellats i fa còpies de claus.

Fa 50 anys que en Josep Cebrià te un taller mecànic a la barriada des Pont des Tren de Ciutat. Primer arreglava bicicletes, llavors passà a les motos. Ara arregla cotxes.

N'Arwed Funck d'Hamburg fa un mes que ha obert una escola per l'ensenyança de l'Alemanya a la barriada des Pont des Tren de Ciutat.

VIAJES VOLTES, S.L.

Roser Voltes i Móra

Reconana escapades
al Pirineu català o a la Serra Nevada

Plaça Tinent Coronell Franco, 5

Telèfon 240940

Fax 243538

07008 CIUTAT DE MALLORCA

RECORDA

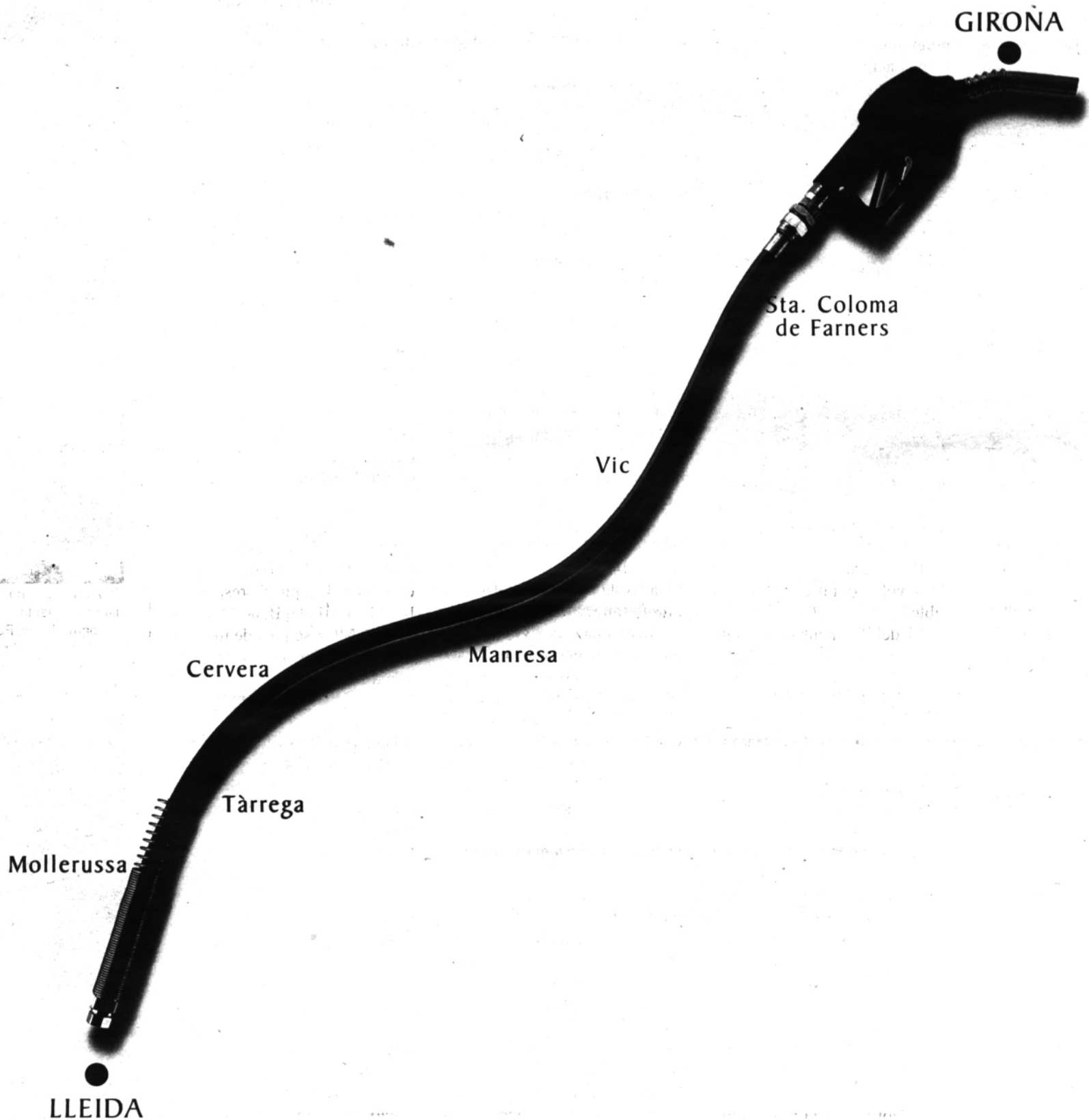
Quan hakis llegit
aquest periòdic,
si no en fas la
col·lecció,
regala'l a un amic, veí
o parent

**EL PAÍS HO
NECESSITA**

Eix Transversal.

Reduïm distàncies per fer Catalunya més gran.

Estalvi's combustible.

Avui ja és una realitat. L'Eix Transversal, la columna vertebral de la Catalunya interior, entra a formar part de la nostra xarxa viària. Neix com una de les carreteres més modernes, ràpides, segures i ecològiques, com una decisiva millora de qualitat en les comunicacions del país a través de les seves comarques interiors. Ha calgut creuar rius, pobles, ciutats, muntanyes..., sense canviar el seu aspecte. Reduir l'impacte ambiental ha estat en tot moment una de les màximes preocupacions. La integració d'aquesta via en el seu entorn natural ha estat el resultat d'un ampli conjunt de mesures correctores preses al llarg de la seva construcció. Des del principi a la fi. Així doncs, d'ara endavant ens estalviarem temps, quilòmetres, combustible i ensurts a la carretera, però el més important és que en la infraestructura del nostre país disposem d'un instrument cabdal d'equilibri territorial perquè junts continuem fent gran Catalunya. *Reduïm distàncies per fer Catalunya més gran.*

Generalitat de Catalunya

Gràcies a: **Constructores** ACS • Agroman E.C. • CGS • Comapa • Comsa • Construcciones Rubau • Copisa • Dragados • Elsan • FCC Construcción • Ferrovial • Guinovart • Oshsa • Sorigué. **Impacte ambiental** Acycsa • Agrotecsa • Anthos • Comersa • D.S.P. • Floret • Stachys • Talher • Wanner y Vinyas. **Comunicació i senyalització** Indra • Sainco • Sice • Diez y Cia • Givasa • Grupo Postigo. **D. d'obres i control de qualitat** Cicsa • ECA • Eurogeotècnica • Inema • Intecasa • Payma • Saem • Taller d'Enginyeries • TEC-Cuatro

La cursa mortífera imposada als pobles d'Àfrica

PERE FELIP I BUADES

Àfrica, les seves nacions, estan enfrontades a una situació sense precedents, inclús en un continent que abans va conèixer la plagues de la tracta d'esclaus, el colonialisme i el treball forçat.

Allà es multipliquen sense aturall els conflictes mortífers. Milions d'hommes, dones i nins es veuen obligats a anar d'un lloc a l'altre del continent en un viatge el destí final del qual és la mort. Un dia 100.000 desapareguts, l'altre 200.000, ha acabat per ser xifres banals, el mateix que l'espectacle horripilant de nins armats i de nins escorxats.

La nacions exploten una després de l'altra. A les ciutats, els barris es converteixen en campaments fortificats, els serveis públics desapareixen, els anys escolars "blancs" són la norma i el pagament dels darrers salaris resulta un record llunyà.

Qui n'és el responsable?

No és pot acceptar l'explicació que el curs actual és el resultat ineluctable d'exigèn-

cies igualment ineluctables. Cal preguntar-se: hi ha una relació entre l'actual cursa mortífera i la situació oberta fa deu anys quan les institucions de Bretton Woods (Fons Monetari Internacional, Banc Mundial...) assumiren directament el control d'aquestes economies i dels Estats en la forma d'"ajustaments estructurals"?

Des de l'aplicació dels Plans d'Ajustament Estructural, els salaris reals en la indústria han patit una baixada del 12% anual!

Les devaluacions "competitives" de la moneda, imposada pel Fons Monetari Internacional i el Banc Mundial han conduït a duplicar i triplicar els preus dels productes bàsics.

Han privatitzat unes 2.700 empreses estatals, la majoria per liquidar-les, amb el que han creat centenars de mils d'aturats més.

La misèria, i ara la guerra. Altra volta: qui n'és el responsable?

El debilitament dels estats primer i la seva explosió a continuació, ¿no guarden una rela-

ció amb la forma amb que aquests estats han vist que el seu potencial financer s'esvaïa pagant un "deute" constituït essencialment per interessos d'usura (el 50% del deute)? I el pagament d'aquest deute d'usura, no és la raó de ser dels Plans d'Ajustament Estructural?

Les guerres, no estan relacionades amb les privatitzacions que lliuren les riqueses de les nacions als grans trusts capitalistes, que no dubten en finançar bandes armades per fer-se amb els bens nacionals?

Les institucions internacionals no ignoren els efectes devastadors dels Plans d'Ajustament Estructural que imposen als pobles i als treballadors de l'Àfrica. En una publicació recent del Banc Mundial (Adjustment in Africa) es pot llegir: "la reforma econòmica redueix els poders de l'Estat a través de la privatització, de la des-reglamentació i de l'eliminació d'una planificació centralitzada, així com, mitjansant la reducció del personal dels serveis públics. A la vega-

da ens trobam davant d'una paràlisi o enfonsament de l'autoritat governamental. A la majoria de les nacions africanes han aparegut importants sectors informals que ignoren les reglamentacions i lleis dels governs. Circulen lliurement productes de contraban a preus inferiors als de la producció local...".

D'aquesta manera, aquestes institucions coneixen la relació entre ajustament estructural, decadència dels estats, i guerres, però això no impedeix que segueixin la mateixa política.

Es hora que tot això s'aturi. És indispensable establir responsabilitats per a permetre que els pobles posin fi a una situació que amenaça la seva supervivència.

Des de la pàgina de l'ESTEL DE MALLORCA, faig una crida a tots aquells -que són molts- que estan indignats pels drames i els patiments devastadors imposats als pobles i als treballadors de l'Àfrica.

A tots aquells que som conscients que avui a l'Àfrica, a través dels Plans d'Ajustament Estructural, que han convertit en una realitat "universal" (en expressió dels propis responsables del FMI, del Banc Mundial i de l'OMC), se juga de manera anticipada, el rostre futur de tota la humanitat. Ω

Fa 5 anys que n'Antònia Bernat de Manacor de la Vall regenta el **Saló d'Estètica Beni** devora es Pont des Tren de Ciutat.

Fa 2 anys que na Lesley Davies d'Anglaterra regenta la **Botiga Accu Type** a la barriada des Pont des Tren de Ciutat. Na Lesley fabrica i ven programes per aprendre mecanografia per ordinador que distribueix a tot el món.

LES MANS AL FOC (XVI) Religió estàtica

PERE GRI

Segons Henri Bergson, "els dos tipus de coneixements existents en l'home, l'intel·lectual i l'intuïtiu, originen dues classes distintes de religió i de moral. La moral tancada consisteix en una sèrie de normes que s'imposen per pressió social i en les quals se sent un obligat. La característica fonamental de la moral tancada és el caràcter coactiu o d'imposició que mantenen les normes respecte al subjecte.

Paralelament a aquesta moral tancada existeix una religió estàtica, que té un caràcter defensiu i l'origen del qual és el temor. La religió estàtica cristal·litza en faules que serveixen per fer complir obligacions que es consideren convenients per la seguretat del grup social.

Tant la moral tancada com la religió estàtica són fruit de la intel·ligència humana.

La moral oberta és moral de llibertat i d'amor. El seu valor o influència no afecta solament al grup social en el que viuen els homes que la posseeixen, sinó a

tota la humanitat. És la moral creadora dels savis de Grècia, dels profetes d'Israel, dels mestres budistes, dels sants cristians.

I juntament a aquesta moral existeix una religió dinàmica, que és la religió de les ànimes que es deixen penetrar per l'impuls transcendent. Aquesta religió dinàmica es realitza en els místics, sobretot en els cristians, en els que la trobada amb Déu en l'amor els porta a un triomf total sobre la matèria.

La moral oberta i la religió dinàmica tenen el seu origen en el coneixement intuïtiu".

He descartat molts d'exemples clars de moral tancada, o de religió estàtica, llegint els llibres d'actes de l'Ajuntament de Porreres i repassant altres documents existents sobre el tema, i no sé quina és la millor manera de donar-los a conèixer, però ja veureu que tot anirà sortint.

Ara, em voldria fixar en altres acords presos per la comissió gestora que presidia n'Enric Julià. Quan arribà el moment de passar revista als comptes dels consistoris anteriors, i precisament

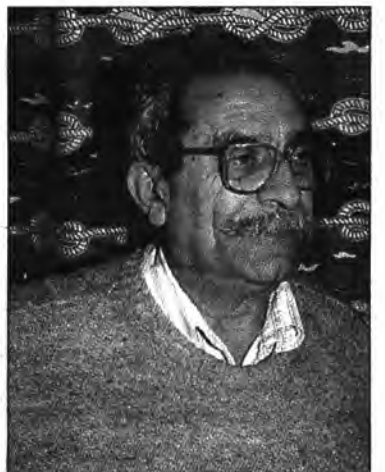
en les dades en que va tenir lloc l'afusellament de n'Aurora Picornell i de les dones que l'acompanyaven el dia 5 de gener de 1937, un fet que jo vaig relacionar amb la moral pública, la comissió gestora, decidia, en sessió ordinària celebrada el de 10, "aprovar provisionalment els comptes municipals de l'exercici 1935, els quals han estat exposats al públic. Seguidament, manifestà el president que en virtut de les disposicions vigents, l'aprovació que acaba d'acordar aquesta comissió gestora té simplement el caràcter de provisional, per consegüent l'acord definitiu que adopti l'Ajuntament que es constitueixi després de la propera reunió ordinària de l'actual i en conseqüència, fins que s'adopti aquest acord definitiu subsistiran íntegres les responsabilitats que poguessin tenir els respectius...".

Al cap i a la fi, de quines coses es podia acusar a n'En Climent Garau i a molts d'altres rojos porrerencs? Us ho diré, simplement d'haver prohibit processons de Setmana Santa i de destruir el rètol catòlic del cementiri, perquè els comptes de la comissió gestora del Front Popular estaven suficientment clars per haver estat aprovats en aquella sessió,

i era el que en estricta legalitat corresponia haver fet, es a dir, a l'inici de l'any 1937 s'havien d'haver aprovat els comptes de l'any 1936, enlloc de realitzar una revisió dels comptes de 1935 que segurament ja havien estat censurats.

No obstant això, en la següent sessió plenària ordinària, que va tenir lloc l'endemà, dia 11, "s'acordà aprovar la llista de les famílies pobres d'aquesta vila amb dret a l'assistència mèdica i d'apotecaria durant aquest any de 1937 i exposar-la al públic durant 8 dies a efectes de reclamació". Aquí tenim un exemple de moral oberta, o de religió dinàmica, però no molt original.

L'assistència als pobres i necessitats era en aquells temps una qüestió primordial per a qualsevol institució pública, i això havia quedat certificat durant el temps del govern municipal de la comissió gestora del Front Popular, la qual, a més de celebrar alguns dinars per les persones pobres a la mateixa Casa Consistorial, en una ocasió es va fer càrrec de les despeses ocasionades pel trasllat a Ciutat de la dona d'un venedor de "xurros", que havia romput aigües mentre es trobaven fent feina a Porreres. Ω

En Rafel Picó de Muro regenta des de fa 7 anys un taller d'adobar sabates a son Gotleu. Abans feia de sabater i més tard de llanterner.

Fa un mes que en Carles Aguilar de Córdoba regenta el **Bar Antilló** a la barriada del Pere Garau de Ciutat. És un bar del Reial Madrid.

Fa 11 anys que n'Antoni Diaz regenta el botiga Nova Llum a la barriada de la Coloma de Ciutat. Ven material elèctric. A partir del més de març se muda al carrer de Faust Morell, 11 Tlf. 241224

Fa 20 anys que els Germans Campins regenten el Taller de Reparació de Cotxes Campis a la barriada de Son Canals de Ciutat. Son pare, en Pere Campins va obrir aquest taller fa 60 anys.

Fa 6 anys que en Miquel Salvà regenta la botiga d'ordinadors Salvà Ofimàtica a la barriada de son Canals de Ciutat.

En Bartomeu Salva regenta la botiga COPEMA de distribució de medicaments i productes per a animals a la barriada de son Canals.

Nota aclaratòria sobre el meu article "Catalunya pluriconfessional"

PER MARINA FERRÀ A-HAMELYNCK

Només he de reconèixer que em vaig passar respecte del que vaig dir dels protestants, i que teniu raó en quasi tot. Bé, com se pot llegir en diversos articles meus i en aquest mateix no se me pot definir com una persona que la situació actual "ja li va bé" si no més bé crec que sóc de la part autocrítica de l'Església.

Mai he negat tampoc els grans crims comesos contra la humanitat per part de l'Inquisició, ni molt manco els perpretats pels conquistadors espanyols en col.laboració de la cúria vaticana. Hi ha honores i admirables excepcions com el pare Bartolomé de las Casas o l'Ordre dels Jesuïtes, expulsada del territori de l'Amazonia brasilenya el 1759 i que van sofrir la repressió d'una Església oficial massa favorable o inclús col.laboracionista amb l'exercit dels estats opressors, contra els natius americans, dels quals l'actual ja ha demanat perdó i a poc a poc està corregint els errors de segles anteriors. Prova d'això són les bones relacions diplomàtiques que guarden amb l'Estat d'Israel i el concordat firmat el dia 10 de novembre de 1997 per el ministre d'afers exteriors del govern hebreu David Levy i el nunci apostòlic a Israel monsenyor Andrea Cordero Lanza Di Montezemolo. Com a curiositat diré que Karol Wojtyła, Joan Pau II, te un amic de la infan-

cia de religió jueva que nom Jerzy i que han mantingut l'amistat tota la vida, així mateix el propi Papa ha definit l'antisemitisme com un gran pecat contra la humanitat. No ens podem oblidar dels indis nordamericans han patit un genocidi per part de l'exercit dels Estats Units, bé supos que també tenguèren els seu defensors protestants de catòlic hi ha Fra Juníper Serra, per exemple, si podeu escriure algun article sobre els defensors dels indis de nordamèrica m'agradaria llegirho, com veieu no estic tan tancada a enterar-me dels arguments de les Esglésies de la reforma. Respecte a l'actualitat admiro molt els capellans i també els pastors que defensen la població indígena i campequina de Sudamèrica, tan castigada i massacrada pels poders polítics i corruptes de les classes benestants i militars de cada nació llatinoamericana, ajudats, moltes de vegades per els països desenvolupats. La meva mare que va néixer a Barcelona, Veneçuela, ja la van educar dins un clima de tolerància i solidaritat vers les injustícies, vexacions, patides pels pobladors originaris d'aquest país hispano-americà, a una escola que s'anomenava "Institut Montessori Sant Jordi" duita per uns mestres republicans catalans partidaris del moviment de l'escola activa i exiliats allà. Moltes de ve-

des ens parla dels bons records que guarda d'aquesta escola on es feien les classes a l'aire lliure. Ja que totes estaven obertes per darrera i donaven a un pati cada una.

M'agrada molt llegir els vostres articles i sobretot els que defensen els jueus messiànics tan castigats per els mateixos enemics del procés de pau a l'Orient Mitjà per part dels israelians, els ultraortodoxes, enemics visceral dels jueus esquerrans, i dels conservadors i reformistes jueus. S'ha de reconèixer per una altra banda que la col.laboració d'Estats Units ha estat imprescindible en la firma a Washington dels acords de pau d'Oslo firmats durant la legislatura del primer ministre Isaac Rabin, al cel sia, per Shimon Peres (aleshores ministre d'afers exteriors) i Yasser Arafat el 13 de setembre de 1993; i als acords amb Jordania.

Durant tot el procés de pau ha estat i continua essent necessaria la seva ajuda. Israel ja hauria desaparegut si no fos per la potència Nordamericana. Aquest és un punt que ja el coneixia, Golda Meir descriu a les seves memòries l'emoció que va sentir quan a la guerra del Yom Kippur d'octubre de 1973, havent perdut molts de combatents el bàndol israelià, arribaren els avions de combat estadounidencs, com a recolçament logístic. Ω

Fa 15 anys que n'Antoni Bauçà de santa Catalina regenta la botiga de peixos Aqua Centre a la barriada de son Canals.

Fa mig any que na Margalida Amengual regenta la Botiga Lady Bany a la barriada de son Canals de Ciutat. Ven coses ben polides relacionades amb el bany.

Fa 3 anys que n'Antoni Cànoves de Pollença regenta la Fusteria Cànoves a la barriada de son Canals.

Fa un any que na Pilar Torres de Barcelona ha obert la Cereria Merli a la barriada de son Canals de Ciutat: un lloc on es practica l'esoterisme, la màgia blanca, el tarot, la numerologia i les sanacions. Na Pilar és vident.

LLIBRES QUE CAL LLEGIR

La novel·la Estiu de foc, darrera creació de l'escriptor de Sa Pobla López Crespi

SEBASTIÀ BENNASAR, PERIODISTA I POETA

Amb aquestes obres he volgut reconstruir el món cultural i polític de la generació dels anys 20 i 30 i he volgut agafar l'expedició catalana per alliberar les Illes del feixisme com a marc ideal" (Miquel López Crespi)

El periodista i poeta Sebastià Bennasar ha escrit a la secció Art i Cultura del Diari de Balears: "Miquel López Crespi acaba de publicar Estiu de foc, obra guanyadora del premi Valldaura de novel·la 1997.

"La novel·la ha estat editada per Columna i suposa l'aparició del primer volum d'una trilogia que es completarà amb Dones en guerra i 18 de juliol.

"El llibre, ambientat a Barcelona, Menorca, Eivissa, Cabrera i Mallorca, contra la història de cinc infermeres que desembarcaren a Portocristo en l'expedició de Bayo i que en el moment de la retirada no pogueren reembarcar. "Vaig veure unes fotografies d'aquestes dones, que posteriorment foren fetes presoneres, violades i afusellades i a partir d'aquesta anècdota es va anar coneguent la idea d'aquesta novel·la".

L'escriptor manifestà a Diari de Balears que "amb aquestes obres he volgut reconstruir el món cultural i polític de la generació dels anys 20 i 30 i he volgut agafar l'expedició catalana per alliberar les Illes del feixisme com a marc ideal. En aquesta expedició hi havia un centenar de mallorquins que havien anat a Barcelo-

na a presenciar les Olimpiades populars, però també hi havia alemanys, anglesos, francesos i turcs".

"La novel·la està escrita en forma de diari, fet qualificat per López Crespi com "una manera més de retre homenatge a les protagonistes. És un truc literari que he fet servir, però basat en el fet verídic que una de les al.lotes escrivia un diari".

"A la trilogia de novel·les la seguirà una altra obra, titulada Nissaga de sang que mostrarà la mateixa època des de la vessant dels guanyadors de la guerra. "En aquesta novel·la arrib a la conclusió que les classes aristocràtiques que reprimiren les germanies són les mateixes que participaren en l'alçament franquista del 36 a Mallorca".

A Nissaga de sang la succeirà una novel·la que, sota el títol d'Exèrcit d'ombres, vol ser un homenatge a un poble que es deia Pere Comes i que va haver d'estar amagat dels nacionals. Aquesta novel·la tocarà un altre dels aspectes de la postguerra a Mallorca, la de la por dels mallorquins que s'hagueren d'amagar.

Actualment, Miquel López Crespi està treballant en una novel·la que clouria definitivament aquest cicle. El títol provisional d'aquesta obra és L'al.lota de la bandera roja i vol mostrar la vida de la generació que ara té entre 40 i 50 anys i que va viure directament els fets del maig del 68". Ω

CRONOLOGIA DE LA HISTÒRIA DE CATALUNYA PLENA (XVII)

La Història que la Ministra Aguirre ens vol escapar, silenciar i segrestar

Cridam a tots els professors d'Història a la desobediència civil contra la manipulació espanyolista: Ensenyau la nostra història i negau-vos en rodó a la "Formacion del Espiritu Nazional" dels talibans de la caverna.

PER RICARD COLOM

25.3.1296: Els sicilians no accepten els acords d'Anagni i coronen rei de l'illa el lloctinent Frederic d'Aragó (II de Sicília), a Palerm.

1296: El Papa insta el Just perquè obliui Frederic a renunciar a Sicília, el Just li respon amb evasives.

Segons tradició, el Papa nomina el valencià St. Pere Pasqual bisbe de Jaén.

5.1296: La diplomàcia catalana ratifica un pacte de pau i comerç, origen d'un immediat pacte bèl·lic anti-castellà.

primavera 1296: Ofensiva militar contra Castella: Des d'Almazan, Alfons de la Cerda i Pere d'Aragó (germà del rei) penetren dins Castella, ataquen ciutats i fan mal bé els collites, però no poden ocupar Conca. El rei passa el port de Biar i conquereix fàcilment la major part del regne de murcia (habitat per musulmans i catalano-aragonesos): pren a l'assalt el castell d'Alacant, Elx es ret fespres d'un llarg setge, Oriola i Múrcia es lliuren sense resistència.

Alhora, els granadins ataquen l'Anlalusia castellana.

Sols Alcalà, Lorca i Mula, al sud de Múrcia, queden en mans castellanes.

3.1296: El rei se'n torna a València i deixa de lloctinent a Múrcia son germà Jaume-Pere, senyor de Sogorb.

1296-1300: Marroc conquereix quasi tot el Magrib central, tret de Tlemcen.

2.1297: El Just encarrega Bernat de Sarrià de fer la guerra de cors al llarg de Berberia per pressionar a comprar la pau.

4.4.1297: El Just viatja a Roma a les roses de sa germana Violant amb Robert d'Anjou, primogènit de Carles de Nàpols. Hi rep del pontífex el títol de gonfanoner de l'Església, i la investidura dels regnes de Còrcega i Sardenya, per obligar-lo a intervenir contra Frederic. Sardenya es trobava mig controlada per la república de Pisa, però feia segle i mig que cavallers catalans hi posseïen feus.

1297-1300: La flota catalana demostra sa supremacia al canal de Sicília.

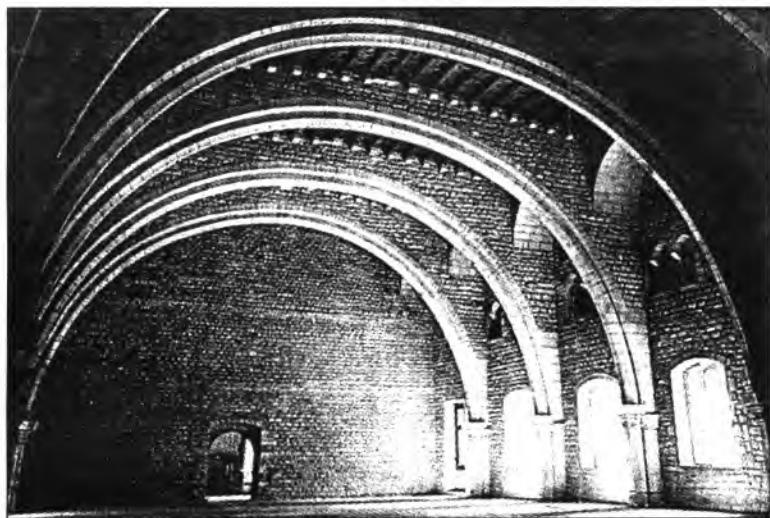
1297: El bisbe de Jaen Pere-Pasqual cau presoner dels granadins.

11.9.1297: William Braveheard Wallace, cap independentista escocès, derrota heroicament els invasors anglesos a la Batalla del Pont de Stirling.

1298-1311: Jaume II de nou comanda el Reialme de Mallorca.

20.1.1298: El rei nomina paborde de Menorca n'Arnau de Sarrià, a qui dona totes les mesquides i cementiris sarraïns de Menorca.

5.1298: Ambaixada catalana a Bugia:

Palau Reial Major. El Tinell

sols obté concessions comercials. A Bugia, on hi ha majoria de mercaders mallorquins, el cònsol és barceloní, però.

1298: Església-catedral gòtica del Pla de la Seu comença la seva construcció a Barcelona.

Acord d'Argeler, pels quals Jaume (II, també de Mallorca) és reentronitzat com a rei mallorquí.

Treva amb Castella, a causa de l'expedició italiana del Just, qui reuneix un exèrcit i amuntó galeres i va a Roma, on el Papa li dona la bandera de l'Església i el beneeix (per atacar Sicília).

8.1298: Alguns èxits catalano-angevins sobre els sicilians. Siracusa és assetjada durant 4 mesos.

d.5.1299: El Just torna a la guerra contra Sicília: els catalans vencen els sicilians a Cap d'Orlando i Ponza.

1299: Jaume de Mallorca amplia els aranzels de la lleuda de Cotlliure per protegir l'economia de la Catalunya nord front a la de la Catalunya peninsular i recaptar més fiscalment.

Uns dominicans, surten devers Ifriqiya i Jaume II nomina nou alcaid per a la milícia catalana del soldà.

ca.: Ramon Lull ja és traduït a diverses llengües europees.

Construcció del temple de santa Caterina i el convent de sant Agustí a València.

Construït el castell-palau de Bellcaire d'Empordà pel comte Ponç d'Empúries.

Fundació de Bilbao (Euskadi) com a port natural i filial de Burgos al Cantàbric.

1300-1302: Els lleuders de Cotlliure (Catalunya Noed) confiscuen mercaderies a comerciants catalans qui es negaven a satisfer els aranzels mallorquins.

1300: Corts a Barcelona.

Corts aragoneses a Saragossa. Descontents per l'escàs poder aragonès

sobre el Regne valencià, voten i imposen la usurpació de la Franja de Ponent. (La Llitera, etc.), la qual queda administrativament esquarterada de la nació catalana a la qual naturalment sempre ha pertangut.

Creació pel rei de la Universitat de Lleida, la primera del Principat.

Jaume de Mallorca desafia el monopoli Principat-València, i prohibeix als mercaders peninsulars l'importar res a Mallorca des del Magrib. També crea el sistema monetari propi del seu reialme: hi destaca el ral "dobler" o "doblenc", ben famós des de llavors (d'ací el nom "doblers" que a Mallorca hom empra per dir "dinners").

Ordenacions: projecte de planificació econòmica general per a Mallorca (colonització agrària, reorganització urbanística de la part forana, finançament d'inversions...)

El Just és retira de la guerra contra Sicília i deixa sols als angevins, els quals, creient que els sicilians han quedat molt afeblits, ataquen.

1.12.1300: Frederic derrota totalment els angevins a Falconera, i el mateix príncep Felip de Tarent hi cau pres.

9.5.1301: El Just s'entrevista amb l'infant castellà Juan Manuel "adelantado" de l'ocupació castellana de Múrcia, el qual, enviat per Castella per a negociar sobre aquest reialme, fa un doble joc: als seus propis interessos i als de Castella.

1301: Majoria d'edat de Ferran IV de Castella.

Corts a Lleida.

Corts a Saragossa: Més de 60 nobles aragonesos havien signat a Saragossa un nou compromís d'Unió aprofitant les dificultats reials per la campanya de Múrcia. Intel·ligentment, el rei encarrega al Justícia d'Aragó de processar aquests nobles: acaben desterrats i amb els bens confiscats i el poder reial enfortit a l'Aragó: fins

al 1347 no tornaran les conjures aristocràtiques a l'Aragó.

Represa de contactes amb Marroc. ca. 1301: El corsarisme català, genovès, pisà, angeví, sicilià i ifriqià entorpeix el comerç.

9.1301: Nou tractat d'aliança amb Granada: neutralització de la diplomàcia castellana.

21.11.1301: El camarlenc Ramon de Vilanova ateny un tractat de Tunis que renova els de València (1271) i Panissars (1285). Els catalans s'instal·len més a les duanes d'Ifriqiya, i tenen un tracte preferent.

2.1302: Ambaixada del Marroc per reclutar soldats i galeres catalanes a canvi de tribut.

1302: "Gan revolució democràtica" de Flandes.

Jaume de Mallorca pretén imposar un aranzel insular: conflicte amb els catalans peninsulars.

5.1302: Els poders públics mallorquins han d'intervenir el tràfic de carn contra la usura dels intermediaris.

31.8.1302: Treva o pau de Caltabellota: Nàpols i el Papa (ara enfrontat a França) reconeixen a Frederic sols com a rei vitalici de Sicília, el qual casa amb la filla de Carles d'Anjou.

En acabar la guerra contra els angevins, molts d'almogàvers queden a l'atur desmobilitzats, i seran contractats per l'emperador bizantí contra els turcs.

10.1302: Tractat ben avantatjós de Mallorca amb Bugia (Berberia): establiment del cònsol mallorquí propi i un quart dels drets de duana que satisfacin els mercaders mallorquins a l'estat bugiota.

d.1302: Nous intents angevins per recuperar la rica Sicília, que Frederic pren com a excusa per a trencar el pacte i nomenar son fill Pere hereu. Així queda reinstal·lat a Sicília el casal de Barcelona fins el 1409, en que torna a la Confederació, amb aquests reis: Frederic II, Pere II, Frederic III i Maria.

Capella gòtica de santa Àgata al Palau Reial Major de Barcelona, per iniciativa del rei.

1302.1318: Mestre R. Piquer, de Balaguer, basteix l'església de sant Joan Baptista, romànic evolucionat, a Vinaixa (Garrigues).

4.1303: Treva amb Castella.

1303: Els tribunals actuen contra el comte d'Empúries pels excessos dels seus feudataris contra els bisbes de Girona.

1303-1306: Abusives represàlies del Ponç d'Empúries contra subdits reials.

7.1303: Pau entre Granada i Castella. Ω

Fa 8 anys que en Sebastia Ramis regenta el Taller Sebastia a la barriada de son Canals de Ciutat. A la foto amb els seus mecànics.

En Josep Antoni Llopart de Selva és un dels amos del Taller Instal·lacions ATELEC a la barriada de son Canals de Ciutat: fan instal·lacions d'aire condicionat, alarmes, etc.

Fa 15 anys que en Llorenç Barceló des Viver regenta el Taller Llorenç a Son Forteza. Adoba cotxes.

Na Josepha Duel dels Hostalets regenta des de fa 9 mesos el Forn CanMagna a la mateixa barriada. Aquest forn que té més de cent anys, era d'en Jaume Salom.

el lleu de tots
mereix un respecte
FORA FUMS!

CENTRE D'ESTUDI DE JUDO

Renshinkan

— LLEVANT MALLORQUÍ —

Tlf. 55 15 84
Mòbil 989 68 68 97

Educació: apunts per a una política progressista

PER JOSEP SERRA.
PRES. D'ESQUERRA REPUBLICANA-MALLORCA

L'educació és considerada com una inversió en capital humà que proporciona beneficis directes a l'individu instruït i beneficis externs a la societat en general. A la dècada dels 80 l'educació es va convertir en el punt de mira per ressuscitar l'economia dels Estats Units de Nord-Amèrica, però ben aviat arribaren a la conclusió que l'educació pot contribuir a millorar la productivitat només si hi ha oportunitats de feina per a més treballadors productius (el mateix podem dir de la reducció del comportament delictiu i de la dependència de les prestacions socials); així, l'educació és potencialment eficaç, però la seva eficàcia depèn de factors complementaris.

Les dades disponibles mostren que un millor resultat acadèmic no es tradueix necessàriament en un gran impacte en la productivitat dels treballadors i que la relació entre els resultats acadèmics i la retribució salarial és extremadament moderada. D'altra banda, cap dels intents d'augmentar els resultats acadèmics dels graduats en batxillerat mitjançant una reforma educativa no han millorat significativament els resultats.

També hem de tenir en compte la freqüent retòrica sobre el ràpid augment de les habilitats cognitives exigides per les tasques de l'economia de la informació, ja que la realitat demostra que cada vegada és més baixa la taxa de creixement dels coneixements: del 0,7% anual a la dècada dels 70 al 0,3% en l'actualitat.

Comptat i debatut, l'enorme expansió de l'educació des de mitjan segle XIX no ha tingut absolutament cap efecte en l'increment d'oportunitats per a una major mobilitat social: els al.lots de les classes superiors han augmentat la seva escolaritat tant com els de les classes inferiors han augmentat la seva; per tant, els percentatges d'adquisició relativa de cultura per les classes socials s'ha mantingut constant al llarg dels darrers 50 anys, i és que els béns culturals semblen passar més fàcilment de pares a fills que els recursos econòmics i polítics. De fet, les credencials educatives -en forma de títols- han servit perquè les professions més lucratives hagin pogut tancar files

i elevar els seus propis ingressos. L'educació, així, ha esdevingut un mitjà que no té en absolut una finalitat intel·lectual.

Els moviments feministes han ignorat notablement aquesta forma de discriminació professional: s'han centrat en la introducció en les professions d'èlite i en els càrrecs directius. Es tracta d'una reforma elitista que tindrà molt pocs efectes sobre les perspectives econòmiques de les dones, especialment a l'important sector de les tasques burocràtiques. Una millor estratègia a llarg termini per vèncer l'estratificació sexual de les feines seria pressionar per una reestructuració que substituís les credencials educatives per un aprenentatge en el propi lloc de feina com un mitjà per al reclutament de càrrecs directius.

Tot sembla indicar que la tecnologia és per ella mateixa el principal determinant de l'estructura i el contingut dels llocs de feina, per la qual cosa a la nostra societat el personal directiu i tècnic augmentarà la seva participació relativa en l'estructura ocupacional. Paral·lelament, les tendències i les previsions indiquen que es produirà una degradació de les destreses de la mà d'obra semiqualficada i no qualificada (més endavant insistiré en el perill que això representa per a la dona, amb dades).

A mesura que la màquina es transforma en un producte intel·lectual cada cop més sofisticat, menys control i comprensió d'aquesta té el treballador. Per a la categoria dels operaris, els requisits de formació i les demandes que imposa el lloc de feina a les habilitats del treballador són actualment tan baixes, que difícilment poden imaginar-se tasques que es trobin significativament per sota en qualsevol escala de qualificació. El mateix concepte de qualificació es degrada juntament amb la degradació de la feina: actualment es considera que el treballador posseeix una qualificació si la seva ocupació exigeix una formació d'alguns dies o setmanes. Així, sembla que hem arribat a una construcció social de la qualificació professional, que l'etiqueta "qualificats" d'alguns llocs de feina és independent de la tecnologia;

Els llocs de feina són femenins perquè manquen de qualificació, o bé manquen de qualificació perquè són femenins? Segur que heu endevinat la resposta. No només hi ha tensions entre el capital i la mà d'obra, sinó també entre homes i dones: les diferències de gènere juguen un paper crucial en les definicions dels llocs de feina, que es creen com a masculins i femenins amb unes jerarquies de qualificació que permetin afirmar l'exclusivitat masculina.

A l'escola, el procés selectiu inicial té lloc durant els anys de primària, a través del diferent rendiment dels alumnes, i toca sostre durant els primers anys de secundària. El procés selectiu és íntegrament classista: l'al.lot procedent d'una família d'estatus econòmic elevat té moltes probabilitats d'accedir a la universitat si endemés posseeix la suficient aptitud.

Es pretén donar una imatge de l'escola com un tot unificat, construïda d'acord amb un ordre continu, però la progressió que institueix comportaria que la formació completa només fos aquella que suposés superar tots els nivells. De tota manera, la piràmide escolar ens indica que es realitza una dràstica selecció a cada elevació de grau: només hi ha unitat a l'escola per a aquells que aconsegueixen arribar al cicle superior; és per a ells que els graus de la primària i la secundària apareixen com graus que condueixen al cicle superior, justament perquè no varen haver d'abandonar pel camí. Per a tots aquells que no completen el trajecte no hi ha una escola, sinó escoles distintes, xarxes d'escolarització diferents i pràcticament sense relació entre elles. El qu'és obvi, emperò, és que en cap moment es trenca la continuïtat del mercat laboral, per la qual cosa podem concloure que els grans beneficiaris de la fragmentació escolar són aquells que controlen el mercat del treball.

La classe social i el lloc de residència constitueixen les principals bases de discriminació en l'accés a l'educació; així mateix, el capital cultural de la família és pràcticament una assegurança per a l'èxit escolar. Aquells que no superen la secundària són carn dels programes de garantia social, destinats a la constitució de subjectes dócils a la disciplina laboral. Tot i les queixes dels empresaris sobre la mala preparació dels joves treballadors, s'ha de dir que el seu nivell de preparació en realitat és molt més elevat que el dels adults que es troben integrats en el mercat de treball, i és que els patrons intenten descarregar sobre el conjunt de la societat els costos de formació i d'ensinistrament (i això quan més d'un 40% dels empresaris declaren rendiments inferiors al salari mínim interprofessional).

Sota la denominació "feina a temps parcial" hi trobam especialment dones,

que veuen així camuflada la seva doble jornada: una remunerada i l'altra no.

Una nova agenda política no només ha de tenir en compte l'equilibri entre el nombre de dones i d'homes a l'educació superior (les carreres que cursen o la seva inversió -familiar o personal- en educació ja són figures d'un altre paner) sinó que ha d'abordar la resistència de les divisions sexuals en l'economia i ha d'atorgar a totes les dones plens drets com a ciutadanes. S'ha de reobrir el debat sobre la democràcia, sobre la naturalesa de la democràcia. L'accés de la dona a l'educació, de tota manera, segons informes de la Unió Europea, no ha suposat grans canvis en les pautes econòmiques i socials de desigualtat sexual.

Els llocs de feina es caracteritzen per un elevat grau de segregació ocupacional per sexes. Un estudi de Cynthia Cockburn sobre empreses de diferents sectors que havien introduït nova tecnologia en diferent grau i nivell de complexitat mostra que en els reajustaments de la mà d'obra es mantenen constants les posicions jeràrquiques home-dona: quan les dones fan feines que abans eren cosa d'homes, les seves tasques sofreixen simultàniament l'etiquetatge de no qualificades. El camuflatge consisteix a no distingir entre mà d'obra masculina i femenina, sinó entre mà d'obra qualificada i no qualificada. Són els enginyers de producció (homes) els que de fet dissenyen els processos de feina de les altres persones. D'altra banda, les dones que accedeixen al domini de la tecnologia descobreixen que els seus usos són al servei del projecte masculí, per la qual cosa molt sovint han d'elegir entre el tipus de vida d'una dona o la imitació de la vida d'un home.

L'escola no només experimenta les tensions lingüístiques derivades del fet que vivim en una nació que no és sobirana, sinó que també s'ha d'enfrontar a l'escolarització plena i respectuosa dels gitanos, nord-africans, negres africans i sud-americans especialment. Els europeus residents també requereixen d'una política d'educació específica. La democràcia és el triomf de les majories, però es reconeix en el seu respecte a les minories, i és aquí on s'està gestant un nacionalisme europeu de l'estil "Europa per als europeus": els llibres de text espanyols situen el racisme fora d'Espanya, els llibres de text europeus situen el racisme fora d'Europa. Una enquesta recent mostra que el 33% dels professors espanyols i el 46% dels alumnes està d'acord que "la raza blanca occidental ha sido en la historia humana la más desarrollada, culta y superior a otras razas" (Esperanza Aguirre probablement també).

La nostra societat ha deixat d'esser homogènia... i encara ho serà menys en un futur immediat. La pretensió d'ignorar-ho és el principal perill. Ω

Es la madona i els personal del Rt. Pontevicchio als Hostalets. Despatxen les pizzes i les carns al caliu. El menú del dia val 900 ptes.

Fa 4 anys que n'Agapit Ruiz, de Galícia regenta la botiga d'informàtica Palma Multimèdia a la barriada dels Hostalets de Ciutat.

Els Germans Plaça regenten des de fa 16 anys el Forn Sant Silvestre als Hostalets. Tenen sucursals al Rafal Nou i al carrer de General Ricard Ortega de Ciutat.

Fa mig any que en Miquel Ramis del Pla de na Tesa regenta el Bar Gaudium a la mateixa barriada. Recomana les sèpies a la planxa i els variats. És un bar de joves.

Una utopia, la independència?

BLANQUERNA

Sí i no, segons quin sigui el significat que es doni al terme "utopia".

Si per utopia entenem una idea que no té cap lligam amb la realitat hem de suposar que tractam de qüestions metafísiques que poc tenen a veure amb la independència (no crec que calgui aprofundir en el significat d'aquest terme) i que no es poden fer raonaments de tipus comparatiu en aquest cas. La idea de paradís en el pensament cristià ens pot servir d'exemple.

Si per utopia entenem, però, un plantejament que es considera impossible o bé inviable en funció de la situació històrica del moment concret que s'analitzi... la independència és viable en un futur. En aquest sentit servirán d'exemple la independència de les colònies espanyoles a Amèrica (utopia a principis del XIX i realitat palpable ara farà cent anys) i la fragmentació recent de la URSS, Jugoslàvia o Txecoslovàquia (una utopia de fa només una dècada, fins i tot per aquells que avui

en dia diuen que allò ja es veia venir, i un be negre!).

L'hongarès Karl Mannheim considera que cal diferenciar els plantejaments utòpics i els espirituals, i reserva la denominació d'utopia per a aquelles orientacions que tendeixen a destruir -parcialment o completament- l'ordre existent en una determinada època. Ara bé, els representants de l'ordre establert posaran l'etiqueta d'utòpics a tots els conceptes d'existència que des del seu punt de vista mai volen veure realitzats, la qual cosa no significa que no puguin realitzar-se. La relació entre la utopia i l'ordre existent consisteix que la primera conté materials capaços de destruir l'ordre vigent, cosa que no comportarà sempre que realment el destrueixi finalment.

Així, el grup dominant està sempre d'acord amb l'ordre existent i determina el que ha d'esser considerat com utòpic: la independència de la nació catalana per part dels ultranacionalistes espanyols que actualment governen, posem per cas.

Moda
Internacional
Equèstre

Distribuidor Oficial de
que es troba a totes les
botigues especialitzades

Carrer 16 de juliol, 83 interior
07009 Polígon son Castelló

Tlf. 971 205362
Fax 971 294323

Accu Type®

Sistema interactiu
d'Ensenyança de Mecanografia
per Ordinador

Carrer de Jaume Balmes, 19 baixos 07005 Ciutat de Mallorca
Tlf. +34 971 279251 - 602705 Fax +34 971 278508
E-mail: accutype@readysoft.es http://www.readysoft.es/accu-type

Mesón Pizzeria

**ESPECIALIDAD EN
Menus Caseros y
Tapas Variadas**

ARAGON, 79 - TEL. 24 85 09
07008 · PALMA DE MALLORCA

L'ESTEL de Mallorca

EL DIARI DELS
MALLORQUINS
**SUBSCRIVIU-VOS-HI !!
ANUNCIAU-VOS-HI !!**

TEL.: 26 50 05

Guarderia Infantil

De 0 a 4 anys

De dilluns a divendres de 7:30 a 20 h.

Carrer del Bisbe Massanet, 25 Tlf. 272590
07005 CIUTAT DE MALLORCA

GABINET D'ASSEGURANÇES

Alomar - Fornès

Carrer de Gabriel Maura, 16
Tlf. 246232 Fax 248750
Mòbil 908838250
07005 CIUTAT DE MALLORCA

Carrer d'Emili Carder, 50-B
Tlf. 739588
07013 CIUTAT DE MALLORCA

ESTAT ESPANYOL: 14.000.000 Pts./MINUT en DESPESES MILITÀRS
TERCER MÓN: 33.000 XIQUETS MORTS DE FAM/DIA.

PREPAREN L'APOCALIPSI

I VOLEN L'O.I.A.N.....

Dimarts
tancat

Ctra. de Manacor, km 28 • Tel. 64 65 04 • 07230 Montuïri

Jaime Grimalt Massot, c.b.

TRANSPORTS I MATERIALS
PER A LA CONSTRUCCIÓ

Tel. 55 44 61
Fax 55 04 71

Avda. Baix d'es Cos, 82-84
07500 Manacor

NO A LA IMPOSICIÓ DEL CASTELLÀ

NO AL GENOCIDI LINGÜÍSTIC CONTRA LA LLENGUA INDÍGENA

ESTIMA EL TEU PAÍS, ESTIMA LA TEVA LLENGUA.

TENIM DRET A SER ATEOS EN LA NOSTRA LLENGUA.

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Håndbol
Petanca
Cir. footing

Squash
Volei
Mini-golf
Tennis taula
Gimnàs

Final Avda. Son Rigo • Tel. 74 33 66
Somtimes • Palma de Mallorca

CAN TITO RESTAURANT

PEIXOS I MARISCS FRESCS
CUINA MALLORQUINA

c/ Palmera, 6 • Tel. 27 10 16 • 07006 El Molinar (Palma)

RESTAURANTE

Casa
Jacinto

c/ Barranc, 20 • Tel. 40 18 58 • Gènova

SERVIAUTO ARENAL S.A.

SERVEI OFICIAL

Carretera Militar, 185 • Les Cadenes
Tel. 26 81 11 • Fax 74 32 77
07006 S'Arenal-Palma (Mallorca)

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners: 650 ptes. Cuina Mallorquina
Porcella rostida • Escaldums • Carn Torrada

Camí Vell de Sineu, km 5 • Tel. 42 87 12
S'Hostalot

Toldos ARAGON

ENVELATS BALCÓ - TERRAÇA - CAPOTES-
ENVELATS PLANS - COBERTORS PISCINA -
LONES - TREBALLS A MIDA

Aragó, 112 - baixos 07008 - Palma de Mallorca
Telèfon 27 01 00

Toldos

Carrer de
Manacor, 121-C

Tel. 27 85 18

07007 Palma de
Mallorca

ASSESSORIA FISCAL-LABORAL

Francisca Roig Riera
Graduado Social Col. n.º 374

C/. Canas, 48 Bj.
Tlf. 26 18 74
S'Arenal de Mallorca

PETITS ANUNCIS

BORSA IMMOBILIÀRIA

Llog per dies apartament a Palmanova. És ideal per trobades amoroses. Tel. 469441.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urb. Galatzó. Tel. 671419.

Traspàs fusteria al carrer d'Antoni Rosselló a la barriada de la Soledat de Ciutat. Tlf. 271065

Lloc solar de tres quarterades al carrer de les parcel·les de S'Arenal, apropiat per a restaurant o gran superfície. Tel. 660484.

Per no poder atendre, se traspassa restaurant en ple rendiment a Badia Gran. Tlf. 741191.

Venc casa de tres plantes acabada de restaurar a Sa Pobla. Tlf. 477217.

Cerc cases per llogar tot l'any (anys 98/99), amb piscina. Tlf. 864424.

SERVEIS PROFESSIONALS

S'ofereix jardiner amb coneixements de cuina. Demanau per en Lluis. Tel. 604790.

Cerc feina per guardar nins petits a ca seva a a ca meva per les zones de Sineu i Maria. Tel. 525380.

La Casa Catalana de Mallorca ensenya ball de bot i sardanes. Tel. 753559.

Si vols fer feina amb els àngels, apunta't al "Taller dels Àngels". Informació al telèfon 281642 (Xesca).

El Trio musical Metropolitan s'ofereix per actuar en ball de saló per a la tercera edat, insero o hotels. Preus econòmics. Tel. 652674.

Cerc feina per guardar nins a Can Picafort o Inca. Carrer Nou, 5, Maria de la Salut.

S'ofereix pintor empaperador, econòmic, seriós, ràpid i net, desplaçament per tot Mallorca. Tel. 203239

Bugaderia Lliterma. Autoservei, rentat en sec i en ba-nyat, nete-

ja de catifes, servei ràpid. C/ Virgili, 17. Tel. 266331. Can Pastilla.

Planxisteria, pintura, mecànica. Taller San Francisco. Camí de Son Fangos. Tel. 490314. Es Pil·larí.

Pneumàtics Son Ferriol. Equilibrat de rodes, canvi de rodes i pegats, alineament de direccions assistida per ordinador. Avda. del Cid, 73. Tel. 427553. Son Ferriol.

Si teniu qualche vidre trencat, cridau al 473819 i el vos posarem tot d'una.

Cerc feina per fer a ca meva. Tipus ceràmica, sabates o similar. Tel. 297067.

Cerc feina de representant d'arts gràfiques o comercial de publicitat. Tel. 297667.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines, coixins, etc. Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netedat i rapidesa. Tel. 771005.

Televisors, vídeos, ràdio-cassettes, els arreglam. Electrònica J. Garcies. C/ Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'en Rabassa.

Gabinet de Psicologia. Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193.

Venc figures de guix per a decorar. Cinquanta models diferents. Preus sense competència. Des de 150 ptes. unitat. Servei a domicili. Comanda mínima 5.000 ptes. Truqueu els horabaixes i vespres. 294444.

Cerc feina per guardar nins a la comarca de Cala d'Or. Tlf. 842156.

PERSONALS

Al·lota de 17 anys s'ofereix per a feina seriosa o per a donar classes d'EGB. Tel. 677727.

Vull deixar d'ésser esclau dels castells. Cap partit polític m'ajuda a aconseguir la llibertat. Me vols ajudar tu? Telefona'm al 964 531 175. Josep Casalta.

Atenció, catalans i catalanes independentistes. Vull cartejar-me amb tots vosaltres. Estic boja pel bon rock català: Sau, Els Pets, Lax'n'busto. No us tal·leu i escriviu a Marta. Indústria, 114-08030 Malgrat de Mar.

Al·lots i al·lotes! ens agradaria cartejar-nos amb gent de tots els Països Catalans, des de Perpinyà a l'Alguer, les Balears i València, de 17 a 21 anys. Escriviu-nos les vos-

tres contribucions per la independència i de segur que formarem una gran penya catalanista i independentista. Isaben Canela i Cinta Arasa. Apartat 129-43830 Torrendenbarra.

Als Països Catalans es fa molt bona música! M'agrada, però, en especial la que surt de Mallorca a càrrec d'en Tomeu Penya. Independentistes, si somnieu en una nació lliure plena de música catalana i de vibracions nostres, escriviu-me: Francesc Bujet. Passeig del Migdia, 32-2-3-17200 Palafrugell.

Ens agradaria cartejar-nos amb al·lots i al·lotes que com nosaltres estiguin penjats/penjades per Lax'n'busto i que defensen la nostra llengua. Raquel Llagostera Costa. Gardènia, 4-08880 Cubelles.

Cercam gent entre els 18 i els 45 anys per excursions, sortides, etc. Abstenir-se els qui vagin de mala fe. Apartat 1.792 Ciutat.

Pensionista de 78 anys, 1'80 d'altària, català. Vull conèixer senyora pensionista entre el 50 i 70 anys, per no estar tot sol. Tenc bona pensió i pis amb 5 habitacions i dos banys. Cerca'm al 462536. Ferran.

Hola! Som una al·lota felanitxera. Som molt independentista, i estic boja pels Sau, pels Occults i pels Pets. Segur que si m'escriviu feim una gran amistat. Som molt divertida. Adéu. M. Glòria. Carrer d'en Magallanes, 29-07670 Porto-colom.

Senyor seriós i responsable de 53 anys. S'ofereix per cuidar senyor major i atendre'l en totes les seves necessitats. Per entrevista podeu escriure a n'En Carles. C/ Reis Catò·lics, 31-07008 Ciutat de Mallorca.

Vull intercanviar revistes, còmics, fanzines i adhesius amb tots aquells joves que estiguin orgullosos de tenir sang catalana o basca a les seves venes. Pau Arranz. C/ 2 Volta 31-07209 Son Mes-quida-Mallorca.

Viudo mallorquí de 52 anys, abans casat amb una estrangera, se relacionaria amb mallorquina de 35 a 45 anys. També podria ser estrangera, però mai forastera. JABP. Apartat 161-07600 s'Arenal.

Cerc al·lota fins els 33 anys amb les unghes llargues, romàntica, una femella maca. Escriviu-me a: Óscar, C/ Ausias March, 36-6-1 07003 Ciutat.

Jove de 29 anys, fadri, amb estudis universitaris, agradós i simpàtic, desitjaria conèixer al·lota for-

mal de 20 a 27 anys. M'agrada el ball de saló i som bastant actiu. Anima'ti escriu-me a l'apartat 690 de Ciutat.

Estudiant de ciències polítiques de 26 anys. Som independentista andalusí i m'agradaria mantenir correspondència amb independentistes catalans. Antonio. Apartat 74 Sant Fernando (Càdis).

Hola! Soc un noi de 12 anys. En dic Josep i soc del Barça. m'agrada el futbol i el bàsquet. Vol-dria cartejar-me amb alguna persona. Sóc català. Escriviu-me. Josep Chillida. C/ la Bassa, 23 43530 Alcanar (Tarragona).

Hola, Em dic Raquel i tenc 14 anys. Tenc ganes d'escrivir-me amb gent de 14 a 16 anys. Si vols escriure'm... Raquel González-C/ Ansel Calvé, 13, 1er 3er 08950 Esplugues de Llobregat (Barcelona).

Atenció amics i amigues! Si voleu conèixer gent (25-55 anys) per fer activitats com excursions, sortides, sopars, etc., acostau-vos el divendres de 20'30 a 22'00 a la Cafeteria Niza de la Plaça d'Espanya de Ciutat.

Som un jove de 24 anys, fadri, cansat d'espanyolistes monàrquiques. Vull cartejar-me amb al·lotes independentistes d'entre 20-28 anys. Som simpàtic, idealista, seriós en temes de parella i català. Prometo respondre. La meua adreça és: Miquel Àngel Rodríguez; Pl. Poeta Juan Boscán, 4-4c; 18013 Granada (Andalusia).

COMUNICATS

La Generalitat de Catalunya ofereix a entitats i de franc llibres, fullatons i material informàtic sobre la nostra història nacional. Per rebre'ls, cal enviar una sol·licitud a la Generalitat fent esment de l'entitat, adreça, telèfon, l'ús que hom en pensa fer i el nom complet del qui fa la petició amb la signatura i segell de l'entitat. Molt indicat per a professors d'història, ciències socials, català, centres d'ense-nyament, biblioteques...

Si vols rebre la revista L'ILLA gratis, la pots demanar a Edicions Bromera, Polígon Industrial, 46600 Alzira. Tel. 96-2402254

Per a tots aquells i aquelles que vulguin lluitar contra l'invasor, contra els traïdors, contra l'explo-tació obrera, i per una terra lliure i catalana, els Maulets tenim obert l'apartat de correus 349 C.P. 43480 de Salou (Tarragona), per a qualsevol informació o col·laboració contra l'ocupant.

Si voleu rebre una subscripció gratuïta al Butlletí de la *Fundació per la Pau* (entitat contra l'armamentisme i la guerra) podeu adreçar-vos al telèfon (93) 3025129 o al carrer Pau Claris, 89, Barcelona 08010.

Si voleu rebre llibres en català gratuïts sobre diferents temes d'actualitat, socials o teològics, sols us cal escriure a *Cristianisme i Justícia*, carrer Roger de Llúria, 13, Barcelona 08010, o telefonau al (93) 3172338.

La delegació catalana de la CSEM, grup d'ajut als països de l'Est, fa una crida per enviar roba, menjar, sabates, medicines etc. Per demanar adreces on enviar-ho personalment, podeu adreçar-vos a: Benjamí Planes, CSEM,

passatge Miquel Carrerès, 11, 08206 Sabadell. Tel. (93) 7262 918.

Professora titulada fa classes de solfeig, piano i harmonia. Individuals i en grup. Tel. 756114. Magdalena.

Universitària fa classes de repàs d'EGB i català a la zona de Pere Garau de Ciutat. Tel. 243383.

Si voleu intercanviar adhesius, revistes, informació, etc, sobre el tema d'alliberament nacional, escriviu a l'Associació «Xavier Romeu». Apartat de correus, 36. 43480 La Pineda. Tarragona.

El Consell Nacional Català ofereix diversos llibres, gratuïtament, a tot aquell que els els demani, al voltant dels drets i història de la comuna pàtria catalana. Podeu escriure a l'Apartat 15.071 de Barce-lona-08080.

Si voleu rebre informació sobre les Joventuts d'Esquerra Republicana (JERC), i rebre els nostres butlletins, escriviu ara mateix a: JERC-Illas. Santiago Russinyol 1, àtic. 07012 Ciutat de Mallorca.

Estam interessats en un intercanvi cultural amb persones i institucions dels Països Catalans que desitgin informar-nos sobre el passat i el present del dits països i estiguin interessats en qüestions vinculades a l'Argentina. Escriviu-nos a: Baigorria 1337 .200 Rosario-Argentina.

Acció Cultural del País Valencià i el Bloc Jaume I ja és a Internet. Si voleu intercanviar propostes d'acció i lluita, o informar d'activitats, etc., podeu connectar: ACPV @vic.servicom-es

Si voleu col·laborar amb "Ajuda per als nens del carrer", grup català d'ajut a nins abandonats sobretot a Sud-Amèrica, podeu informar-vos al telèfon 93/6666354 o ingressar donatius a la Caixa 2100-3071** 721010.

Vos recomanem boicotejar les ONG's espanyoles AGNUR España, Médicos del Mundo i Unicef amb els bancs espanyols Central Hispano i Banco de Santander que els donen suport.

Grup que té com a finalitat aconseguir la màxima difusió de independentisme arreu de la nació catalana vos enviarà mostres de material editat. Esperam les vostres idees i la vostra col·laboració. Escriviu a l'Apartat 13.203-08080 Barce-lona.

Subscripcions gratis a còmics en català per a nins de 6 a 10 anys. "El Llaüt de Xàbia" -Apartat 53-Xàbia 03730 Patrocinat pel Magnífic Ajuntament de Xàbia.

Cursos gratuïts de llengua andalusina. Podeu adreçar-vos a: LLENGUA (Ensenians a Dittansia de la Yenwa Andalusia) P. Pedro Romana, 1-4-2-14007 Còrdova.

Si ques rebre el Puxa Asturias en to casa, y de baldre, sólo tienes qu'enviar la direicion a: Endecha Astur-Puxa. Cai Llangreu, 10, 2er-Xixon 33206-Asturies.

La meua col·lecció té 20.000 adhesius polítics. Faig exposicions. Crec persones que hem facin arribar enganxines de l'Esquerra Revolucionària. Paniello-Apartat 139 - 22400 Monsó-Osca.

Necessit vaqueria de devers 4 quarterades per llogar al pla de sant Jordi de Ciutat. Telefonau-me al 821405 horabaixes.

Motos Salom

Jeroni Pou, 9 • Tel. 468136
Tomàs Forteza, 24 • 462686

"El Full" és una publicació interna de l'Associació Roca i Ferreres. Si voleu rebre'l gratuïtament comuniquem-nos el vostre nom i adreça: Apartat de correus 9247, 08080 Barcelona.

Lluita, la revista de l'independentisme valencià és a Internet: <http://www.estelnet.com/lluita>.

Els damnats a mort als Estats Units tenen dues planes a Internet. www.en.com/penn-pais/drow.html * www2.dcci.com/llitllwr/inmates_index.html.

Si voleu afiliar-vos a sindicats nacionals catalans: C. S. C * 93 4541188.

El Centre d'Educació d'Adults la Balanguera de Ciutat l'ofereix classes de: cultura general, graduat escolar, preparació proves de FP1 administratiu i sanitari, cursos de lleure. Truqueu de dilluns a divendres, de 10 a 13 h. al 730265. Queda clar que l'oferta és pública. Ho paga Espanya amb els nostres doblers. Aprofiteu-vos-en.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: Ajuda Evangèlica dels Països Catalans. Apt. de Correus 1.022. 12995 Castelló. Tlf. (964) 207607.

Els Castellans de Mallorca, necessitem gent!! Si t'agrada passar-ho bé. Si vols tenir nous amics sans i saludables. Si t'agrada fer pinya amb un projecte nou: Festa Castellera!! Vine a veure'ns!! Assagem els dissabtes a l'Escola d'Adults son Canals. Carrer son Canals, 10. Telèfon 452414, Isidre.

Pintors, escultors, fotògrafs, etc., interessats en exposar les seves obres, així com gent interessada en comprar o simplement en visitar l'exposició del moment, podeu passar pel Cafè es Museu. Carrer Guillem Timoner, 10-Felanitx.

BORSA DEL MOTOR

Si vol un cotxe nou de la nostra gamma, vinguí i en parlarem. Agència oficial Renault. Tel. 413867. Son Ferriol.

Desaparegut Opel Astra Blanc, PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Opel Astra blanc PM-7017-BV. Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Peugeot 106 blanc PM-6255-CM. Gratificar amb 25.000 ptes. per cada cotxe. Tlf. 630286.

Desaparegut Peugeot 106 vermell PM-8654-BZ. Es gratificarà amb 25.000 ptes. Tlf. 630286.

VENDES

Venc piano marca TLEYEL, un quart de coa, en bones condicions. Mig milió de pessetes. Tlf. 939 373 151.

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A L'ESTEL de Mallorca

Nom.....DNI.....
Cognoms.....Tel.....

ATENCIÓ
• Escriviu un sol anunci per cupó
• Usau lletres majúscules
• Escriviu dins el requadre el text

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
L'ESTEL de Mallorca. Apartat de Correus 124. 07600 S'Arenal de Mallorca

Ausiàs March, entre el centenari de la mort (1959) i el del naixement (1997)

GABRIEL GARCIA FRASQUET

*Professor de l'Institut Gregori Maians d'Oliva
Director de la Institució CEIC Alfons el Vell*

L'any 1959 es compliren cinc segles de la mort d'Ausiàs March. Per als valencians havia estat un poeta citat fins a la sacietat durant la Renaixença com un tòpic jocflorallesc, però poc llegit i conegut. Sols caldrà recordar que la primera edició impresa a València exclusivament en llengua original no arribà fins a l'any 1934, dins l'editorial L'Estel. A Barcelona, en canvi, n'hi havia hagut diverses en els segles XVI, XIX i primera meitat del XX.

Però l'any 1959 sembla que es volgué canviar el rumb i celebrar l'aniversari amb la dignitat que es mereixia. A Gandia, possible ciutat nadiua, s'hi erigí l'estàtua commemorativa i es convocà el primer premi Ausiàs March de poesia amb un jurat de luxe: Salvador Espriu, Josep Mª Castellet, Joan Fuster, Dámaso Alonso, Gerardo Diego i Arturo Zabala. Completà el programa un cicle de conferències a cura de primeres figures com Pere Bohigues, que acabava de publicar un edició completa de March en l'editorial Barcino, Miquel Dolç, Joan Fuster, Almela Vives, Sanchis Guarner i Martí de Riquer. Els seus parlaments foren després publicats en un esplèndid monogràfic de la Revista Valenciana de Filologia.

En les quasi quatre dècades transcorregudes entre aquell centenari i el que ara celebrem, la consideració de l'obra marquiana no ha cessat d'augmentar.

L'eclosió de joves poetes valencians, seguint l'exemple de Vicent Andrés Estellés, l'han pres com una referència ineludible, com un emblema esplendorós d'una llengua i una literatura sobre el qual fonamentar un futur de plenitud cultural. Paral·lelament la democràcia ha obert les portes al retrobament del poble valencià, que progressivament va recuperant l'autoestima. Cantants com Raimon han realitzat musicacions de poemes del senyor de Beniarjó que han adquirit una considerable popularitat. A l'escola, des que el valencià ha assolit el caràcter de llengua d'ensenyament, els alumnes s'hi han pogut acostar als seus versos més coneguts. Les antologies amb ortografia modernitzada i amb paràfrasis explicatives adjuntes, com les de Lluís-Anton Baulenas o Joan Fuster, han facilitat que el poeta fóra llegit i entés per un públic ampli...

D'altra banda especialistes d'universitats d'arreu del món com Albert Hauf, Costanzo Di Girolamo, Arthur Terry, Dominic Keown, Hans I. Radatz, Robert Archer o Marie Claire Zimmermann l'estudien des de nous enfocaments ben suggeridors o el tradueixen a diverses llengües. A més, tots ells coincideixen a destacar la seua força creadora, la universalitat perenne dels seus temes i la proximitat de la seua obra a la sensibilitat moderna. Tot plegat els du a considerar-lo el millor poeta europeu del segle XV. Ara als valencians ens correspon llegir-lo, estimar-lo, reivindicar-lo i difondre'l.

Morts i ara mai oblidats

Un sagnant succés a la Gandia de 1940

ELADI MAINAR CABANES. *Doctor en Història i editor*

Hi ha successos que mai haurien de donar-se. Successos plens d'odi i mort. Esdeveniments que ocorregueren a les nostres terres ja fa molts anys i que mai haurien d'oblidar-se. Aquestes línies pretenen ser això, un recordatori del que fou aquesta tragèdia. Més o menys fou així:

Pocs dies després de Tots Sants de 1940, el 3 de novembre, va ocórrer a Gandia un sagnant succés que fins ara poques persones es coneixien. Eixe dia, el director de presons de la província de València, Ramón de Toledo y Barrantes manava afusellar sense cap judici previ a 20 presoners republicans.

No es que fora una cosa atípica l'afusellament de presoners republicans en aquells moments de repressió ferotge per part del bàndol franquista, la diferència fou la manera de dur a terme aquest acte, i el perquè.

Les Escoles Pies de Gandia durant la guerra i després de la mateixa, serviren de presó. Allí des del final de la guerra civil hi havia un bon grapat de presoners republicans que no havien pogut fugir en els últims vaixells que sortiren de Gandia i Alacant. En la galeria número 1 es trobaven els que presumiblement serien condemnats a mort. Eren en la seua majoria naturals dels pobles de la comarca.

Un d'aquests presoners Salvador Fluixà intentà l'escapada, per la qual cosa pujà a la teulada de la galeria i així fer-se amb la metralladora que hi havia allí, la mala fortuna féu que caiguera, i per tant l'intent d'escapada descobert.

El cap de presons, Ramón de Toledo de seguida ordenà, després de fortes pallisses i tortures, l'afusellament dels 20 presoners que es pressuposava estaven implicats en l'escapada.

El pelotó d'afusellament, compost per soldats de lleva, comença a disparar contra els presoners. La majoria d'aquests, segurament pel nerviosisme dels que disparaven, no queien fulminats, els que restaven d'empeu començaren a donar vives a la República, i al comunisme, crits que ocasionaren un efecte mimètic en els altres presoners, que també començaren a donar vives a la República. Ramón de Toledo, ple d'histeria, i mentre ordenava disparar, comença a donar vives a Crist Rei, i a la Espanya franquista. La situació doncs esdevingué d'un dramàtic surrealisme.

Trets, presoners republicans, soldats de lleva, que segurament no volien disparar, i capítols franquistes, la mescla resultà explosiva, les conseqüències: l'assassinat de 20 innocents. Vint republicans que sols s'havien significat per lluitar per la República i la democràcia. Morts per la intransigència, morts per l'odi, però morts i oblidats, fins ara.

Els morts, i ara ja no oblidats: MANUEL MARTÍN COLLADO; JOSÉ CHÁFER SOLER; EMILIO ENGUIX TALENS; ENRIQUE VERCHER MIFSUD; LUIS CHARQUES PÉREZ; ALFREDO MÁ; JOSÉ GINER GASENT; FRANCISCO FIGUERES NICOLÁS; FRANCISCO TODOLÍ ASENSI; EMILIO FERRI LÓPEZ; ROBERTO SELFA NOVELL; ANTONIO ORENGO DAMIÀ; JUAN ESTEVE TARQUES; JOSÉ EXPOSITO EXPERT; SALVADOR MAYOR PALLARÉS; VICENTE MARGAS MATEU; RAMÓN COLL SANS; SALVADOR VIDAL MARQUES; ANTONIO CORRAL MELO i JOSÉ CUEVAS MORAGUES.

Aquest xicotet article no haura sigut possible sense l'ajut inestimable d'un antifranquista, Salvador Soler, des d'ací el meu homenatge. Ω

P.S.C., escola de lladregots

No ens hi encaparem, hi ha coses sense límit. És infinit pels astrònoms l'univers, i pels catalans l'enveliment de les "sucursals" de l'"imperio". Veiem-ho tot llegint la notícia del diari "El Mundo" del passat 22 de novembre on podia llegir-se el següent: "El presidente del grupo parlamentario del PSC, Joaquim Nadal, alabó en rueda de prensa la actitud serena de Josep M. Sala, al que citó como ejemplo a seguir en el partidó."

Després de fer el "moc" durant tots aquests anys, qué pretén ara Nadal? Vol establir el banditatge com a ideari polític del PSC? Sens dubte, car ha instaurat com a model un "llicenciat en pirateria" per la famosa "Universidad Española del ladronco y la picaresca" (degà de la qual és el famós rapinyaire Felipe González i doctor honoris causa D. Juan Carlos I), i fixa com a objectiu del seu Partit la formació, no d'autèntics socialistes catalans, sinó d'una munió de lladregots disposats a saquejar tothom, talment com es trobessin a l'Amèrica del 1.492. Voleu més depravació que aquesta?

Amb tot, caldrà veure com es concreta aquest vell capteniment espanyol entre els seus membres. Vista però la trajectòria d'en

Sala, suposem que inicialment, i per adquirir els coneixements adients, seran enviats a la reputada Universitat estrangera abans esmentada per rebre excelents lliçons sobre "mangoneo" impartides pels professors emèrits Mariano Rubio i Luis Roldán. Imaginem que també assistiran a les classes de "Pillaje y extorsión" tutelades pels prestigiosos Corcuera i Barrionuevo, sense oblidar les anomedas "Jornadas prácticas sobre tortura y asesinato" que dirigeix el conegut expert en el tema Rafael Vera. Un cop finalitzada la carrera sempre podrien accedir al doctorat si superen l'assignatura anomenada "El arte de la picaresca" que administra curosament Alfonso Guerra.

Així, amb el bagatge intel·lectual adquirit a la capital del "imperio del robo y la sirla", el PSC disposarà d'una bona banda perfectament armada, preparada per continuar arrambant amb els cabals del nostre poble per tal de satisfer les necessitats del "amo" González o del "amo" Almunia. Els més diligents tindran la maravellosa oportunitat d'ésser traslladats a Madrid (recordi's la gran promoció de Narcís Serra) on, colze a colze, faran les practiques amb els

més qualificats experts en la matèria (Prado i Colón de Carvajal, Conde, Zurita, etc...).

Tant de bo que se'ls quedessin, car no enllardarien la imatge de Catalunya i ens estalviariem la roïnesa de vuere traïts els principis dels fidedignes socialistes catalans que, com Rafael Campalans, no varen dubtar a trencar amb els seus correligionaris espanyols del PSOE tot proclamant frases com aquestes: "No volem que l'Estat espanyol ens doni res ni que ens conceixi res. Volem la plena i total sobirania política de Catalunya, per a poder fixar llavors lliurement -tractant d'igual a igual- la naturalesa del pacte federatiu a establir amb els altres pobles ibèrics, i, si és possible, amb tots els pobles lliures de la terra. Entre el senyor i l'esclau tot pacte seria una ficció; tota pretesa llibertat, un escarni."

Quin és l'exemple a seguir? En Campalans o en Sala? El que s'encara amb l'opressor o aquell que l'amo tracta pitjor que a un gos? No oblidem que, nosaltres, per l'"imperio", no passem d'ésser els "perros catalanes".

Tot plegat, ens demostra una vegada més que els Campalans o els Serra i Moret gau-

dien d'una talla intel·lectual i una moral de caràcter que els impedía empastifar-se. L'ideal de Catalunya era per ells, sagrat. Tenien per tant, una dignitat que els actuals "mocs" s'han venut per un simple dogal al coll i una petita cel·la a Can Brians. I, acostumats com estan a que l'amo els passegi amb morrió i cadena, com no els ha de fer por convocar el PLEBISCIT per la Independència a Catalunya? Qué temen? No poder robar o no saber anar sols? Si més no, i encara que només sigui per la memòria dels vers socialistes catalans, convindria que els "mocs" del PSC presentessin la seva dimissió abans que el algún jutge no els engarjoli en bloc per un delictes d'"apologia del lladronicí". Sempre farien més servei a Catalunya quiets i callats a casa seva que no pas incitant a la lladreria.

Amb tot, els catalans, és a dir el Poble de Catalunya, hem demostrat que per guanyar-nos la vida no ens cal robar a ningú, com tampoc necessitem fer d'esclaus d'un Estat tronat i podrit. Ω

SANTIAGO ESPOT.

Secretari General del PARTIT ESPINALTIA

Els pobles crucificats, actual servent sofrent de Jahvè (III)

La salvació la porten els pobles crucificats

JON SOBRINO

La teologització anterior és fonamental, i d'alguna manera sol ser també recollida en altres teologies, sobretot com a expressió del problema actual de la teodicea: "com fer teologia després d'Auschwitz". A l'Amèrica Llatina, tanmateix, s'hi afegeix una segona perspectiva que és la més específica de la teologia de l'alliberament: cal baixar de la creu els pobles crucificats. És l'exigència d'una antropodicea perquè els éssers humans quedin justificats. I això només és pot fer baixant de la creu els pobles crucificats.

Això es troba en el cor de la teologia de l'alliberament i no hi insistirem. En el que sí volem insistir ara és en el fet que el mateix poble crucificat porta la salvació, Més encara, que l'elegit per Déu per a portar la salvació és el servent; la qual cosa augmenta l'escàndol. I creiem, sincerament, que la teologia no sap què fer amb aquesta informació central, si no és buscar en l'"expiació vicària" del servent un model teòric de comprensió de la redempció de Crist a la creu, sense que aquest model il·lumini intrínsecament que porta de salvació la creu ni, molt menys, què porta avui de salvació històrica la creu. Malgrat tot, sense mantenir la salvació

que porta el servent caldria esborrar quelcom central en la fe. Analitzar què porta de salvació i de salvació històrica el servent és el que ha intentat fer la teologia de l'alliberament. I, amb gran rigor i vigor, ho va fer Ellacuría en el seu escrit *El pueblo crucificado*, al qual va posar el subtítol "un ensayo de soteriología histórica". Cal afegir que, com en el cas del patiment del poble crucificat, captar la salvació que porta no és sols, ni principalment, qüestió d'especulació o d'interpretació de textos. És qüestió de captar la realitat.

La llum que porten els pobles crucificats

Del serventes diu que Déu el posarà com a "llum de les nacions" (Is. 42.6;49.6). I avui sobretot, perquè les nacions sàpiguen el que són en veritat. I no és un benefici petit. Empresonar la veritat amb la injustícia és la pecaminositat fundadora de la persona i també de les notícies. I d'això sen deriven molts mals, entre altres l'ofuscament del cor.

Una llum amb prou potència per desemmascarar la mentida és molt beneficiosa i molt necessària. I aquesta és la llum que ofereix el poble crucificat. Si davant seu el

primer món no veu la seva pròpia veritat, no sabem què ho podrà aconseguir.

Ellacuría ho expressava gràficament de diverses maneres. Deia, tot fent servir la metàfora de la medicina, que per conèixer la salut del primer món calia fer una "coproanàlisi", es a dir, un examen d'excrements. Doncs bé, la realitat dels pobles crucificats és el que apareix en aquesta anàlisi. I des de la seva realitat es coneix la d'aquells que ho produeixen.

També deia que el tercer món ofereix un gran avantatge sobre el primer món per a tenir llum sobre on cal anar. "Segons el meu punt de vista -i això pot ser profètic i paradoxal alhora- els Estats Units estan molt pitjor que l'Amèrica Llatina. Perquè els Estats Units tenen solució, però, segons el meu parer, és una mala solució, tant per a ells com pel món en general. En canvi a l'Amèrica Llatina no hi ha solucions, només hi ha problemes, però per dolorós que sigui és millor tenir problemes que tenir una mala solució per al futur de la història". La solució que ofereix avui el primer món és dolenta, fàcticament perquè és irreal, perquè no és universalitzable. I és dolenta èticament perquè és deshumanitzant per a tothom, per a ells i per el tercer món.

Deia, finalment, que el tercer món ofereix llum per a allò que històricament deu ser utopia. La utopia, en el món d'avui, no pot ser altra cosa que la "civilització de la pobresa", compartir tots austerament els recursos de la terra. I en aquest compartir s'aconsegueix allò que no ofereix el primer món: fraternitat, i amb ella, el sentit de la vida. I el camí per arribar-hi el va proposar com la civilització del treball versus l'actual civilització del capital en totes les seves formes, capitalistes i socialistes.

Aquesta és la llum que ofereixen els pobles crucificats. Si es deixa que brilli, el futur serà molt beneficiós. Sens dubte produirà un efecte de sacsejada i d'espant, però la llum també dissiparà les tenebres i ho guarirà tot. Per comptes del "descobrimet d'Amèrica" es veurà l'"encobriment" que se n'ha fet i que el que es va descobrir el 1492 es, abans que res, la veritat de l'aleshores imperi espanyol i l'imperi portuguès, ide l'Església catòlica d'aquell temps. Tràgic descobrimet, però fructífer. Produirà també la llum de la utopia: que el veritable progrés no pot ser com el que ara s'ofereix, sinó que ha de consistir a baixar de la creu els pobles crucificats i compartir amb tothom els recursos i els béns de tothom. Ω

DEUTSCHLAND und/y ESPAÑA

L'alemany té un verb que significa ridiculitzar ("lächerlich machen") que també pot usar-se en el sentit de "ridiculitzar-se", de caure en ridícul o posar-se en ridícul ("sich lächerlich machen"), un verb que m'han recordat els Amigos Alemanes en Espanya.

Davant d'aquests despropòsits trob més recomanable que mai la lectura d'una obra de Lluís Racionero (català espanyolista pròxim al PP) titulada "La mediterrània i els bàrbars del nord". Pel que fa al cas, val qualsevol obra sobre urbanisme de tipus comparat entre el sud i el nord d'Europa, ja que si alguna cosa no tenen les obres de Racionero és originalitat en els plantejaments i les hipòtesis que s'hi exposen.

Si hi ha alguna cosa prou clara, és que els alemanys no són mediterranis (algú ho dubta?); provenen d'un marc cultural que els fa molt difícil interpretar adequadament la nostra realitat i, per tant, molt sovint pixen fora de test. N'hi ha que es pensen que Mallorca és Ca'n Bum, que aquí impera la llei de la selva i que l'únic que s'hi val és la màxima del "campi qui pugui". Els costa per-

cebre que nosaltres ens autocensuram, ens autolimitam individualment en els nostres propis actes: com s'explicaria, si no, una societat tan pacífica com la que formam els catalans? Els Amigos Alemanes que coneuim una mica la nostra història sabran que som un poble que ha patit moltes derrotes i ha sofert moltes humiliacions en els tres darrers segles, que som un poble -segons el poeta Espriu- perseguit, com els jueus i els gitanos.

La seva manca de sentit del nostre sentit de la mesura és el que els ha dut a plantejar-se la possibilitat de constituir-se en agrupació electoral. Com ja podeu suposar, no som especialment els partits nacionalistes els que serem més afectats en els nostres resultats electorals, però el que sí que ens preocupa és el fet que als residents alemanys se'ls pugui espanyolitzar més del que ja ho estan amb les campanyes dels seus Amigos, que passin d'una espanyolitat "passiva" (sic) a una espanyolitat activa, que passin de fer certes coses com els espanyols a assumir la defensa i promoció d'aquests valors per al conjunt de la

societat.

Com era d'esperar, el PP i el PSOE s'han alterat només per la pèrdua de vots que això els suposaria, ja que en el terme "de España" hi estan tots plenament d'acord. O no?

I aquí és on m'entren els dubtes sobre l'aparició d'aquests Amigos Alemanes. Si no coneués el que ha passat a Eivissa amb aquests estrangers que volen participar de la vida política insular m'ho prendria com una broma de mal gust, però he preferit esser malpensat en aquest cas i considerar la possibilitat que això siguin simplement càrregues de fogaig perquè se'ls reconegui com a grup de poder, com a lobby empresarial i d'inversió, i que des del PP (i una miqueta des del PSOE) se'ls facin ofertes d'integració en les seves llistes allà on els seus vots poden esser determinants.

Hi ha d'alguna manera el PP darrere aquesta maniobra?

Per què actuen com a força de xoc en els temes de la llengua i del medi? Una resposta lògica indicaria que els Amigos Alemanes han arribat, han observat i han conclòs que aquí les coses importants fun-

cionen en espanyol, que és, per tant, l'única llengua vertaderament important. I d'això no els podem culpar a ells, sinó al colonialisme espanyol i als mallorquins renegats.

De tota manera, segueix amb el dubte metòdic: a Eivissa ha passat exactament el mateix... i de bracet amb el PP!

Mallorquines, mallorquins, SPANIEN ÜBER ALLES!

Mallorquines, mallorquins, TODO POR ALEMANIA! P.D.: Malgrat tot, no hem de desviar l'atenció cap a la morrala, ja que el vertader colonialisme és el que ve des d'Espanya, amb el seu espoli fiscal, la llengua imperial, l'exèrcit, el rei i un llarg etcètera que representen la principal agressió al nostre poble i el principal perill per a la catalanitat de les mallorques.

Que l'enemic del nostre poble ve molt especialment d'Espanya va quedar prou clar amb els crits de guerra d'un "fanàtic incontrolat" al Dia de la Constitució celebrat a la Llotja. El PP duu la davantera als Amigos Alemanes... i de molt de tros!

Ω

GUILLEM DE BERGUEDA

En Mateu Socies és l'amo jove del Taller Socies a la Plaça de Santa Elisabet dels Hostalets. Són pare, Pere Socies va obrir aquests taller d'adobar cotxes fa 27 anys.

Fa 18 anys que n'Antoni Ruiz de Màlaga va obrir el seu taller d'adobar saba-tes als Hostalets.

Fa mig any que n'Antoni Badillo ha obert el Taller Badillo a son Gotleu, abans el tenia a la barriada dels Foners.

En Pere Cabot i el seu fill Bernat des Pla de na Tesa, regenten des de fa 36 anys la Cristal.leria Gomila a son Gotleu. El seu soci era en Joan Gomila, al cel sia.

"Casas Regionales": Un càncer pels Països Catalans

Era d'esperar. Fa anys que se està covant, a les "casas regionales" i fora d'elles, un ambient anticatalà, de clares intencions d'aniquilar la nació catalana, del qual l'oposició a la Llei del Català nés només una tímida mostra. Però preparem-nos amb el que ens espera.

La "Casa de Castilla y León"

S'ha parlat molt sobre la integració dels immigrants... però, ens hem preguntat mai si els immigrants es volen integrar? Ens sembla que avui estam en condicions de contestar a aquesta pregunta amb una negativa rotunda. En una gran majoria, els immigrants no es volen integrar, volen continuar sent espanyols i tant se-l's enfot la llengua i la cultura i la mateixa nació catalana. L'únic que els importa és "tener un puesto de trabajo".

En part, si hem arribat a aquesta situació, la tenim nosaltres mateixos, perquè els espanyols que viuen ací, els hem mal acostumat: d'una banda els hem deixat fer tot el que han volgut i ningú els ha plantat cara. I això fa anys que passa i el resultat és el que era d'esperar: se'ns estan cagant al damunt.

Què podem fer per canviar aquesta situació? Una d'elles és acabar -d'una manera civilitzada- amb les "Casas regionales". Fer entendre a tothom la manca de sentit de la seva presència a casa nostra ja que són un pilar de l'espanyolització de la nostra terra per diverses vies ja que posen pals a les rodes de la integració de molts d'immigrants amb tantes "Ferias" i "Romerias".

Un altra aspecte que cal tenir en compte és el paper que juga cada centre, perquè si be tots són espanyols i anticatalans, n'hi ha que són capdavanters de campanyes com la que s'ha feta contra la Llei del Català. En aquest cas, qui ha mantingut posicions més dures ha esta la "Casa de Castilla y

Leon".

Que unes siguin les capdavanteres, però, no vol dir que la resta sigui aprofitable. Hi ha mallorquins que pensen, ingenuament, que com que els gallecs formen part d'un poble amb llengua i cultura pròpia i oprimida han de comprendre millor la gent dels Països Catalans. Res d'això, o potser per això, són els que menys ens volen comprendre. Ara com els "maños" cap. Aquests, per raó de veïnatge, són els qui millor ens coneixen, i els qui menys ens poden pair.

No és cultura regional, sinó espanyola

Un altre aspecte que cal desmitificar és la presumpte raó de ser d'aquests centres, que no és altre, segons ells, de mantenir els lligams amb les seves terres. Això només és la teoria. Des del moment que entren als Països Catalans, els immigrants hostils deixen de ser gallecs o extremenys o andalusos, i passen a ser espanyols en el sentit més pur del terme. L'autèntica cultura gallega o extremenya mai podria estar contra una altre cultura oprimida.

Visca la cultura andalusa... a Andalusia!

La nostra posició sobre el tema és molt clara: màxim respecte a totes les cultures del món, però entenem que cada cultura té el seu territori. Qualsevol manifestació fora d'aquest territori només es pot acceptar com a fet puntual. El problema és que que el motiu de la celebració a terra catalana de "Ferias" i "Romerias", no és altra que continuar el genocidi contra la cultu-

ra catalana que en Franco va començar enviant als Països Catalans milions d'espanyols, la presència dels quals justifica avui el bilingüisme i tot allò que representi la desnacionalització de la nostra pàtria.

Des d'aquestes pàgines deim -i no ens cansarem de repetir-ho- que el gravíssim problema que per a la nació catalana ha representat i representa la immigració, té solució, i aquesta solució passa per un diàleg i mai per un enfrontament.

Finalment, volem cridar l'atenció sobre el fet que quan algú defensa la supervivència de la llengua catalana, que defensa, senzillament, una Catalunya catalana, els nostres enemics o algun català o mallorquí amb complex d'inferioritat nacional, acostumen a posar-se de la banda dels forasters prenent justificar uns "derechos de los inmigrantes" que a cap país del món tenen tan reconeguts i garantits com als Països Catalans, i ens acusen de racistes, intolerants, xenòfobs i altres collonades per l'estil. Aquestes acusacions serien fàcilment rebatibles si no fos perquè qui les fa, té al darrera forts mitjans de comunicació.

La cultura andalusa o castellana, no és cultura catalana

Son aquesta mitjans de comunicació, pagats per sabem qui, els que des de fa anys estan llançant la idea que la cultura andalusa és cultura catalana. Aquesta teoria és el penúltim capítol d'aquesta ofensiva: difuminar tot allò que caracteritza la cultura catalana per mitja de la barreja. A més és del tot innecessària, perquè aquí ja tenim una cultura milenària, prou rica i original perquè no ens faci cap falta barrejar-la amb cap altra.

La cultura andalusa o castellana, com totes les cultures del món, són magnífiques... però al seu territori. No als Països Catalans. Terra i ànima. Ω

Fa 4 anys que en Joan Bosch de Badia Blava és el delegat de Comercial Import-mobil que té el magatzem a son Gotleu. Ens diu que tenen previst mudar-se ben prest al Polígon de son Castelló. A la fotografia amb en Josep Pasqual que és el venedor.

En Xisco Becerra jove és l'amo del Taller de Bicis i motos Kiko que està obert des de fa mig any a son Gotleu. El jove Becerra és corredor ciclista i forma part de l'equip Mozia de Tarragona. Fa 3 anys feu tercer al Campionat d'Espanya en Pista. L'any passat va córrer amb la selecció espanyola el Cinturó de Mallorca. Són pare que és el seu mànager, també fou corredor amb l'equip Genice de son Ferriol i amb el Club Palma.

Fa 18 anys que n'Andreu Cabalin de son Ferriol regenta el Gimnàs Tenshin a la barriada de Pere Garau de Ciutat. N'Andreu és el més antic de Mallorca en l'ensenyança de karate. Va començar l'any 1969 a un local del carrer dels Horts de Ciutat, més tard se va mudar a un local devora sa plaça de les Columnes. També va donar classes a son Ferriol a la terrassa del Bar Jumar. N'Andreu és l'home de la perruquera de son Ferriol Pilar Cozar.

OPTICA
San Jose

OPTICA SAN JOSE

Plaça del Tinent Coronel Franco, 4
Telèfon 24 55 81 07008 Ciutat de Mallorca

ALTERNATIVA PER MALLORCA

Cada darrer divendres de mes
a Petra, sopar i col·loqui

Més informació al telf. 265005

Si estimes Mallorca,
uneix-te per defensar-la

La joventut

RECULL DE RICARD COLOM

"Durant un cert temps tot esser humà de vitalitat normal nodreix el desig íntim de dur una vida irregular. Es que tot ordre li sembla una rutina".

(Comte de Keyserling, 1880-1942, filòsof i literat alemany).

"Si els joves bells, forts, curulls de vida, d'ansies bategants, no fossin ignorants i tímics, la vida social esdevindria impossible".

Honoré de Balzac, 20.5.1789 Tours - 18.8.1850 París.

"Era temps de combat, de les idees era el temps del llibres i dels càntics, dels amics i les cites clandestines, mentre esperavem el gest de la paraula que exigia l'ofrena, el desig de joventut".

("El Collar de la Coloma", Ibn Hazm de Còrdova, 1022, Xàtiva, La Costera).

"Com tots els joves, jo em proposava de ser un geni, però afortunadament hi intervingué el riure".

(Lawrence G. Durrell, escriptor anglès 1912-1990).

"Sa juvenesa fou un llarg suïcidi. S'afanyava a desagradar a posta els altres per la por a desagradar de manera natural".

(Francois Mauriac, escriptor nat l'11-10-1885 a Bordeus, Occitània, mort el 1970).

"Però la joventut que diu? Si és l'egoisme qualitat sols de vells, com no es prepara a transformar-ho tot, en bé dels pobles?"

Què fa almenys dels joves la part més alta, la part que pels seus títols o fortuna ha de donar a l'altra gent exemple?

Vestit amb la llibrea de la moda, ridícula com sempre en sos capritxos, ací en teniu un d'ells. Del seu cap cuida molt més el perruquer que el catedràtic; amic de ballarines i toreros.

Entre visites, jocs, passeigs i teatres no té temps de pensar: "treballa" sempre. En veure com aquest i aquells tants homes, veritat i virtut, on puc trobar-vos..."

("Epístola", d'en Joaquim m^a Bartrina, 1850-1880 Reus).

"Se li n'ha pujat al cap la joventut, com el vi".

(Jacob Wassermann, 10.3.1847 Fürth - 1.1.1934 Altanssee).

"En mirar un jove no m'admira la imperfecció de sa vida, sinó la perfecció de sa juvenesa. Hom hi distingeix l'ésser qui creix de les coses que són fabricades. Un edifici no té cap aspecte mentre no està acabat. En canvi, en el creixement de la vida cada període té sa perfecció, tant la flor com la fruita).

(Rabindranath Tskub Tàgur, Calcuta 1861-1949, poeta bengalí).

"Gent novella, de no res gran meravella".

(Refrany català).

"Es difícil de no impacientar-se amb l'absurditat del jovent. Ens conten que dos i dos fan quatre com si mai se'ns hagués passat pel cap, i se senten decebuts en veure que no participen en la seva sorpresa quan vénen de descobrir que les gallines ponen ous".

(W. Somerset Maughan, escriptor anglès, 1874-1965).

"Els fills comencen per voler llurs pares, més tard els jutgen; rarament, si de cas, els perdonen".

(Oscar F. Wilde 1856-1919, escriptor Dublinès).

"Allò millor que hom pot fer pel jovent es escoltar-lo. Però com no escolta ningú, quan ha passat la joventut hom pren l'actitud de no fer confidències. Tanmateix, hom encara en rep algunes. Sols els joves diuen coses que, per arribar als llavis s'enfilen cap amunt. Tot allò que diuen els altres baixa del cervell".

(Georges Dhamei, metge i escriptor parisenc, 1884-1966).

"Vull dur a la memòria mes passades falsies, i les torpituts carnals que causaren la corrupció de la meva ànima, no pas perquè encara me les estimi, Déu meu, sinó per excitar-me més devers l'amor vostra. En resposta a la vostra amor ho faig, tornar a recórrer mos perversos camins amb pena i amargor de la meva ànima; a fi que Vós, Senyor, siau dolç, per a mi, dolçor vera, felicíssima i segura: i m'aplegueu i tregueu del malbaratament i distraïment que ha dividit mon cor en tants bocins com coses distintes s'ha estimat quan era separat de Vós, eterna Unitat sobirana.

En algun temps de l'adolescència, jo desitjava ardentment d'atipar-me de les coses d'ací avall, i tal com un arbre novell brosta arreu d'espesses i ombrívols branques, jo també em lliurí agosaradament a diversos i foscs afectes i passions, i talment s'enlletgí la bellesa de la meva ànima; i, en agradar-me jo mateix i en desitjar agradar i semblar bé als ulls humans, esdevinguí pudor i podridura als Vostres".

("Confessions" de St. Agustí, bisbe de l'actual Bona, a Algèria, durant l'esfondrament de l'frica romana a mans dels vàndals).

"Allunya del teu cor la tristesa, aparta del teu cos el sofriment, car la joventut i la flor de la vida passaran prest. I recorda't del teu Creador, ara que ets jove, abans no vinguin els dies dolents i arribin aquells anys en què ja no dona gust de viure..."

Vanitat i més vanitat, diu Chèlet (=portaveu de l'assemblea), tot és en va".

(Eclesiastes 11:10, 12:1 i 8, escrit devers 150-175 a.C.). Ω

Al Teatre Sans EN VICENÇ DE SON RAPINYA

Al centre històric s'hi alça dins Palmària un Casal, d'estil gòtic, majestuós, el coneixen com "Can Sans".

Allà hi ha una família, poc més que excepcional; són en Gómez, na Mortícia, Conco Fètid i Carafang, na Dimecres, l'Oncle Cosa, sa padrina i en Llarg. Per si qualcun de vosaltres en teniu curiositat, No ho dubteu i un instant, anau, correu al Teatre, tendreu oportunitat de conèixer, tota la Família Sans. Ω

A Cabrera

RAFEL HORRACH
Rector de Lloseta.

Llambreig de sang calenta,
s'estreny a la percinta una vena d'escuma,
glopeja marinada.
Cabrera salpa nua
estenent la seva mà, aspra i disforja,
vella captaire
amb un cos de roquissar de verge bruna.
Cabrera esclava
cansada de de ser caserna i runa.
Deixau-la!
Prou té la llibertat ben merescuda.
Cabrera canta:
també som Catalunya.Ω

CARTES

Encara més immigrants?

Senyor director: la immensa majoria de mallorquins pensam que ja en tenim prou, d'immigrants espanyols i de residents estrangers a les Balears com per dir, com fa el president Mates, que els continuem tenint les portes obertes. Estaria bé que ens ho respongués això: En caben molts més aquí, encara? Ω

Joana M. Riera.

L'ESTEL
de Mallorca
INFORMA'T
INFORMA'T
INFORMA'T

DE TU DEPEN

Els uns parlen castellà perquè consideren que "fa més fi". El bé allò que és realment fi, noble i normal: parlar la llengua del país on vivim.

Perquè ja n'estem tips que encara duri el reat de cervell que varen fer als nostres pares. La responsabilitat de la nostra generació és anar al fons del problema.

¿PARLARÀ CATALÀ?

Les sectes

PER CLIMENT GARAU DE LLUCMAJOR

Des de que el món se formà,
hi ha sectes religioses,
persones molt amoroses,
i dolces en so parlar.
De tot d'una es partirà,
obrant d'aquesta manera,
però el moment espera
és punyal, poder clavar.
A sa vida passaran,
tot lo dia, estudiant,
i cada cosa observant,
lo que a ells los convindrà.
No res se descuidarà
per anar al seu favor
si és precís es matar-lo,
aquesta obra feran.
A dins sa era moderna,
començant a dins l'any u,
per poder estar segur,
imposaren el seu respecte.
Jesucrist va ser s'adepte,
i el primer sacrificat,
i molts d'altres de s'esbart
dins es clot els feren jeure.
Una forma especial,
duen ells estudiada,
quan una persona es nada,
ja li posen es morral.
A sa pica bautismal,
el comencen a enxerxar,
per esser bon cristià,

i seguir el seu ritual.
Ses escoles controlades,
vestides totes de sants
que eren homes importants,
a Déu ses vides lliurades.
Sa feina sacrificada,
ells hagueren de passar,
per al cel poder pujar,
a on hi ha el Sant Pare.
Se creença des sofrir,
a dins l'ànima entraria,
tot lo dia escoltaria,
el seu senyalat camí.
Cap altra en va existir,
per poder-lo escoltar,
Jesucrist ho va provar,
quin mal final va tenir.
Ses sectes en general,
que exerceixen dins el món,
unes poques elles són,
que serveixen de puntal.
Sa Bíblia és sa gran clau,
a on van orientades,
ses ensenyances deixades
senyalen el be i el mal.
Els budistes i els pagans,
cristià i mahometisme
altres han presa sa pista,
per trastornar als germans.
Viuen ells moments estranys,
perseguint el mateix fi,

a Déu tots hem de servir,
enganant els ignorants.
El símbols dels cristians,
és ensenyar la gran creu,
i d'ella sereu s'hereu
mos hi sentiren germans.
Hipòcrites i ignorants,
van formant gros esquadró,
fent honor a n'es bastó,
se veu des mando escoltant.
Ho diu sa televisió,
que a dins Mallorca hi ha,
prop de cent se'n pot contar,
sectes de diferent color.
Això pot ser una explosió,
que pot ser molt perillosa,
és disposar d'una bomba,
que un dia pot fer explosió.
Destetem, si tenim cor,
tot això espiritual,
recolzem lo natural
que mos serveix de debò.

Amb això tenc sa fe jo,
d'això som alimentat,
he sembrat arbres i blat,
que n'és el més gros tresor.
Mirem els mahometans
que duen altres idees,
de veritat són adverses,
no ténen fe amb sos sants.
Dins mesquides resaran,
cada any a la Meca, van
tots ells hi dejunaran
molts pels camins moriran.
Mirem sa mentalitat
que disposa sa persona,
posen fe en una broma,
que li duu mal resultat.
Viu dins camí equivocat,
dirigit per personatges,
que duen totes 'vantatges,
duen el món enganyat.
Llegiu s'Història Sagrada
i vos n'apercibireu,

a dins ella hi trobareu,
lliçons que amb noltros no quadra.
És una completa farsa
lo que explica d'altre temps,
els homes intel·ligents
anaven a peu o amb ase.
Que seria dels humans,
servant lleis religioses?
viurien a dins les fosques,
com a pobres ignorants!
Savis, n'hi hagué bastants,
que camins nous obririen
uns càstigs grans ells tendrien,
cremats i excomunicats.
Copèrnic excomunicat,
per explorar s'Univers,
Galileu, el gran expert,
del telescopi inventat.
Se va sentir retractat,
per poder salvar sa vida,
i en Jiordano que moria
a dins es foc, ben cremat. Ω

El Mallorca a Primera Divisió

ESCANDELL

Amb la força que domina,
i la bona direcció,
el Mallorca bé camina,
a Primera Divisió.
Al davant un president,
animant amb valentia,
persona molt eloqüent,
que els inspira energia.
Va complir una promesa
per la sort dels jugadors,
una decisió ben presa,
si entraven al club d'honors.
Des de Campanet a Lluc,
a peu complí sa promesa,
qui té fe i no és poruc,
obra amb tanta gentilesa.
Fan una pinya compacte,
president i jugadors,
amb il·lusió s'aguanta,
dels equips competidors.
Mallorca n'està contenta,
tenir equip a lo més alt
dins la lliga representa,
combatre lo fort rival.
Al Barcelona i el Madrid,
segur que no pensarien,
que a Mallorca se veurien,
competint el seu equip.
Perquè sempre mantenien,
valentia d'esperit. Ω

ES GALL Jaume Matas (vida i miracles -VI) i el conseller

Si tens polls al cap, te grates
de la corona al clotell;
ara és el president Matas
que per tot hi veu pirates
i acabussa el seu cadell.

Cadell és Manel Ferrer,
Manel Ferrer Massanet;
li veus, si el te mires bé,
cinisme i ulls d'esperver
i cara de barrufet.

Té la boca falaguera,
cara fresca com el glaç...
Nostra mateixa senyera
acusa de forastera...
Cotorreta de padaç!

Del Túnel aquest xerraire
coneix el furt dels milions;
i sap bé que això no és gaire,
que hi ha més forats amb flaire
de ramells de "comissions".

Dels defensors de la terra
diu: "Segueixen pel taló;
els del Consell sols fan guerra
per seguir tocant guitarra
d'asseguts al seu escó."

I el que passa en el Consell
diu que és mal pels ciutadans
i ho diu qui és d'aquell parell
amb catorze anys de rovell
tant de tocar-se els "agllans"

I allarguen la "vida" encara
del "lloro", com Franco mort;
no els importa no el seu pare,
el que volen és sa vara
per dur-se'n l'aigua al seu hort. Ω

L'ESTEL de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom.....
.....
Adreça.....
.....C.P. ....
Població.....
C.I.F. ....Tel .....

M'interessa una subscripció
ANUAL 3.500 PTS

Rebut domiciliat a un banc o caixa

Banc/Caixa.....
Adreça.....
Núm. entitat.....Núm. sucursal.....
Compte núm.....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al
Apartat de Correus 124
07600 s'Arenal de Mallorca